

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
AUGUST 20

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT LARGO, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

"LAIKS" IS PUBLISHED SINCE 1949 // "LAIKS" IZNĀK NO 1949. GADA

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740

E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXVII Nr. 31 (5776)

2016. gada 20. augusts – 26. augusts

RIODEŽANEIRO 31. OLIMPISKAJĀS SPĒLĒS

Lauras Ikaunieces-Admidiņas sportiskais varoņdarbs

Laura Ikauniece-Admidiņa septiņcīņu sāka pamatīgā lietū un 100 m barjerskrējienā izcīnīja astoto vietu, nopelnot 1075 punktus.

Otrajā disciplīnā – augstlēkšanā – Laurai neveicās tik labi, pie kā, iespējams, vainojams pēdas savainojums. Pirmos trīs augstumus – 1,68, 1,71 un 1,74 m – Ikauniece-Admidiņa pievārēja tikai ar otro, 1,77 m – ar trešo mēģinājumu, 1,80 m nepārvarēja. Augstlēkšanā Laura nopelnīja 941 punktu.

Lodes grūšanā Ikauniece-Admidiņa pirmajā mēģinājumā sasniedza savu labāko rezultātu – 13,52 m. Pēc trim disciplīnām viņa bija 14. vietā.

200 metru skrējienā Laura sasniedza trešo labāko rezultātu, finišējot 23,76 sekundēs, kas deva 1004 punktus. Tas viņai kopvērtējumā ļāva pakāpties uz devīto vietu.

Otrā sacensību diena septiņcīņā sākās ar tāllēkšanu, kur Lauras personiskais rekords ir 6,32 m, kas sasniegti pagājušajā gadā pasaules meistarsacīkstēs. Pirmais mēģinājums netika ieskaitīts. Otrajā mēģinājumā – 6,12, trešajā – 6,07. Pēc četrām disciplīnām Ikaunieci-Admidiņai bija 3782 punkti un devītā vieta.

Un tad nāca straujš kāpums pretim augstai vietai kopvērtējumā, varbūt pat medaļai. Šķēpu Laura aizmeta 55,94 metru tālu, kas ir jauns sportistes personīgais rekords. Tas bija labākais rezultāts starp visām septiņcīņas sportis-

tēm un ļāva viņai nopelnīt 975 punktus. No 12. vietas Laura pakāpās uz piekto.

800 m skrējienā Ikauniece-Admidiņa atkal parādīja raksturu un veica lielisku skrējienu, distancē beigās cīņā ar kopvērtējuma konkurenti Tiseni Ītonu izraujot otro vietu skrējienā un sasniedzot vēl vienu personisko rekordu – 2:09.43 (iepriekšējais personiskais rekords – 2:11.83). Teicamais 800 m skrējienā ļāva Laurai apsteigt vācu sportisti Šāferi un iegūt **četurto** vietu. Līdz bronzei pietrūka 36 punktu. Ikauniece-Admidiņa kopvērtējumā sakrāja 6 617 punktus, kas ir ievērojams progress, ja salīdzina ar Londonas Olimpiskajām spēlēm – toreiz rezultāts bija 6 414 punkti un devītā vieta. Par olimpisko spēļu čempioni ar 6810 punktiem kļuva beļģiete Nafisatu Tiama.

Laura Ikauniece-Admidiņa veikusi sportisku varoņdarbu. Kā stāsta pati sportiste, pietuvošanās olimpiskajai medaļai notikusi

nemitīgā cīņā ar dažādām likstām: „Ar to sportisko kondīciju, kāda man ir pašlaik, sasniegtais rezultāts ir lielisks. Pēc šķēpmēšanas biju samierinājies ar piekto vietu, bet ceturta pozīcija man ir ļoti liels panākums. 800 metru skrējiena pēdējos metros vēl centos cīnīties, bet atgūt divas sekundes bija ļoti grūti. Šodien ir sasniegti divi personīgie rekordi, esmu priecīga. Šis gads ir viens no smagākajiem, kāds man dzīvē bijis. Katru reizi, kad ir laba sportiskā forma, kaut kas notiek. Septiņcīņas sacensībās Gecisā tāllēkšanā sasitu pēdu, bet magnētiskajā rezonansē tika konstatēta kaula smadzeņu tūska. Trīs nedēļas nevarēju skriet, izārstējam. Tāpat jau vairāk nekā pusotru gadu man ir iekaisis celis. Tas sāp tikai no augstlēkšanas, kur man ir nepareiza tehnika. Jau Riodežaneiro sākām trenēties ar atspēršanos uz labās kājas, tāpēc sasniegtie 1,77 metri ir ļoti augsts rezultāts, jo pirms tam treniņā varbūt tikai reizi bija izdevušies 1,75 metri. Savukārt Eiropas meistarsacīkstēs divās vietās tika sastiepts kājas augšstilba muskulis. Pēc pirmajām četrām disciplīnām ticēju, ka varu būt sešniekā, taču pēc tāllēkšanas domas mainījās. Tomēr pēc veik-

smīgā šķēpa uz 800 metru skrējiena devos, atkal būdama priecīga. Pirmoreiz mūžā visu distanci skrēju uzreiz aiz līderēm, jo pēdējā laikā ar šo disciplīnu esam ar treneri strādājuši.”

Pirms četriem gadiem Londonas Olimpiskajās spēlēs Laura izcīnīja devīto vietu, bet vēl skaļāk par sevi atgādināja pērn, ar tolaik Latvijas rekorda vērtu rezultātu – 6516 punktiem, izcīnot bronzu pasaules meistarsacīkstēs. Vēlreiz Latvijas rekords tika labots arī šogad prestižajās sacensībās Gecisā – 6622 punkti.

Ariana Hilborna: „Esmu laimīga!”

Pēc nogurdinošā maratona skrējiena ASV latviete sacīja, ka distancē bijusi ļoti smaga, taču galvenais bijis finišēt: „Skrējiena laikā radās vēdera problēmas, un tas mani ļoti piebremzēja. Tomēr esmu ļoti laimīga, ka neskatoties ne uz ko, finišēju. Pie 30 kilometru atzīmes sāka kļūt ļoti smagi. Labāk būtu bijis auksts laiks! Tomēr nebiju vienīgā, kas cieta.” Hilborna maratonam gatavojusies karstā laikā, bet Riodežaneiro saule bija īpaši karsta. Ariana izcīnīja 106. vietu.

„Man šeit ir ieradusies ģimene,

un šis starts nozīmē ļoti daudz. Mana ģimene un vīrs radija īpašus kreklus ar Latvijas simboliku, un bija grūti neraudāt, pārstāvēt Latviju. Esmu ļoti pagodināta,” uzsvera Hilborna.

No Arizonas Ariana atbalstīt bija ieradušies arī viņas vecāki Andris un Rita Zvēri, kuŗi, labi visu saplānojot, distancē savu atvasi spēja uzmundrināt astoņas reizes no dažādām vietām. Turklāt uzmundrinājums skanēja latviski: „Skrien, meitiņ, skrien!”

„Tas ir vienreizējs notikums, un mēs esam lepnī un priecīgi šeit būt,” LTV atzina maratonistes vecāki. Viņi ir dzimuši, jau bēgļu gaitās esot, un iepazinās, kad viņu vecāki bija apmetušies uz pastāvīgu dzīvi ASV. Zvēru ģimenes bērni jau ir pabeiguši augstskolas un ātri atvadijušies no mājās.

(Turpinājums 17. un 20. lpp.)

"Sveika, Latvija!" 36. grupa ciemojas Laika redakcijā

// FOTO: Ligita Kovtuna

GUNDEGA SAULĪTE

Pēc Latviešu jauno mūziķu meistarkursiem pāris nedēļas pacieņoties pie studiju biedrenes Lietuvā, Rasma Lielmane ir Rīgā. Lai aktīvi atpūstos pirms jauna darba cēliena.

Kā tad atpūtas režīmā ar vingrināšanos?

Ja koncerti ir oktobrī, tad jau drīz jāsāk vingrināties. Nevar jau atpūsties par daudz ilgi, aizmirsīsies, kuŗā rokā vijole turama. Nu, nē, es laikam vēl kapā gulēdama zināšu, ar kuŗu roku ķert vijoli.

Kāda bijusi aizvadītā koncertsezona?

Sezona ievilkās. Biju domājusi, ka jau ap Jāņiem būšu Latvijā. Taču es joprojām piedalos Meksikas koncertdzīvē. Man ir kontrakts ar valsts institūciju, kas ir daļa no Daiļo mākslu institūta, tas ir līdzvērtīgs mūsu Kultūras ministrijai. Mani sūta spēlēt pa visu valsti, gadā jānospēlē zināms koncertu skaits. Jāatzīst gan, ka šī koncertorganizācija vienmēr ļoti rēķinās ar maniem pienākumiem citās valstīs. Tomēr, kad esmu brīva, jāspēlē ir, jābūt viņu rīcībā. Viņi zina, ka nav daudz tādu mākslinieku, kuŗiem divas dienas pirms koncerta var pateikt: jābrauc spēlēt. Viņi zina, ka es vienmēr esmu gatavībā, ja kāds cits solists saslīkst vai citu iemeslu dēļ nevar koncertēt. Tā ir mūziķa profesijas īpatnība: visu laiku jābūt olimpiskā formā, ja ne, tad uz skatuves vai koncertzālē nav ko meklēt. Uz vietas nostāvēt nevar – vai nu ej uz priekšu, vai kriti atpakaļ. Ne velti Sergejs Rachmaņinovs ir teicis: „Ja nevingrinies vienu dienu, tu pats jūti, ja nevingrinies trīs dienas, tad to jūt kaimiņi, bet, ja nevingrinies nedēļu, to jūt publika”.

Vai koncertējāt arī ārpus Meksikas?

Jā, šogad bija jāspēlē arī Kanādā. Tur bija sadarbošanās ar Irisu Pureni, bija satikšanās ar Arturu Ozoliņu, kam šogad apritēja 70 gadu. Tieši savā 70. dzimšanas dienā viņš ar Toronto Ziemeļdaļas simfonisko orķestri spēlēja S. Rachmaņinova 4. klavierkoncertu. Man bija tik bezgalīgs prieks, ka viņš vēl arvien ir olimpiskā formā!

Latvijā ieradāties uz Latviešu jauno mūziķu meistarkursiem.

Jā. Tas vienmēr ir ļoti jauks pasākums, jo alaž ir patīkami būt kopā ar studentiem, ar jauniešiem. Meksikā es savu pedagoģisko darbu esmu beigusi, mazliet to nožēloju. Kaut no vienas puses – it kā liels slogs novēlies no pleciem, bet no otras – nožēloju, jo, kad esi kopā ar jauniešiem, tu esi lietas kursā par visu jaunāko, kas notiek politikā, mākslā,

„Lielākā bagātība ir tā, ko nevar nopirkt par naudu”

Saruna ar vijolnieci Rasmu Lielmani

visās citās dzīves jomās. Jaunie cilvēki visu zina, ir atvērti visam, līdz ar to arī pedagogs par visu ir informēts. Tagad šis informācijas avots ir izsīcis, un tā man drusku žēl.

Siguldas meistarkursi droši vien sagādāja sirsnīgus tikšanās brīžus?

Bija liels prieks satīties ar saviem bijušajiem audzēkņiem, viņi man tādas slavas dziesmas dziedāja, ka tīri vai gribējās sev iekniebt, vai esmu vēl dzīva, jo parasti tik dikti slavina, kad cilvēks no dzīves ir aizgājis. Dzīves laikā kaut ko tādu piedzīvot patiešām ir liels gandarījums. Viņi mani slavēja ne tikai par profesionālām veiksēm un zināšanām, bet arī par to, ka esmu viņiem pavērusi skatu uz pasauli, viņi varējuši no manis mācīties daudz un dažādās dzīves jomās. Tas bija liels gandarījums un patīkams pārsteigums! Pedagoģiskais darbs savā ziņā ir reizē pateicīgs un nepateicīgs. Tagad tie, kas agrāk bijuši bērni, ir ģimenes tēvi un mātes, un viņiem pašiem ir bērni, kas arī mācās mūziku. Viss turpinās.

Kopš kuŗa laika piedalāties meistarkursos?

Kopš pašas pirmās mūzikas nometnes, ko Kanādā sarīkoja Štauveru ģimene. Tie ir patiesi varonīgi cilvēki. Ko viņi ir darījuši latviešu sabiedrībai kultūras un izglītības ziņā, viņus var tikai apbrīnot! Cik daudz sava personiskā laika un līdzekļu veltījuši šim cēlajam mērķim – tas nav ne ar ko salīdzināms! Tāpēc man bija liels prieks, ka viņu meita Dacīte (Aperāne – red.) šogad saņēma Latvijas Lielo mūzikas balvu. Viņa tik tiešām to ir pelnījusi ar nesavtīgo darbošanos latviešu mūzikas un mūziķu labā!

Šādas mūzikas nometnes ir ļoti svarīgas, lai uzņemtu personiskos kontaktus, īpaši jauniešiem, kas nāk no provinces. Lai viņus iedrošinātu, lai viņi pārlicinās, ka tas, ko viņi zina, ir labi un pareizi. Un arī lai saprastu to, ko vēl nezina, kas jāpiemācās klāt. Ir tik svarīgi saredzēt perspektīvu.

Bija ļoti patīkami ieraudzīt, ka tie, kas pirms gadiem bija nometnes audzēkņi, tagad ir pazīstami mūziķi un paši vada meistarklases. Šī pēctecība pierāda, ka ideja par latviešu mūziķu meistarkursiem ir ļoti laba un auglīga ideja. Paldies Dievam, tā var turpināties, jo guvusi plašu sabiedrības atbalstu. Meistarkursi Latvijā vispirms notika Gulbenē, tad Ogrē, tagad tie mājā Siguldā. Kaut neesmu siguldiete, man tik tiešām ir liels prieks un lepnums, ka ir tāda Siguldas mūzikas skola, es visā pasaulē nerimstu stāstīt, ka par tādu mūzikas skolu varētu būt lepna jebkuŗas lielas valsts galvaspilsēta. Tas ir ļoti izdevies projekts, un arī skolas pašrei-

zējais direktors Guntars Zvejnieks ir cilvēks īstajā vietā – piemērots šim amatam – lietišķs, konstruktīvs, pats arī mūziķis, kas ir ļoti svarīgi.

Mūzikas meistarkursi tiešām izvērsušies par veselu jauniešu kustību.

Bija prieks satīkt „korifejus”, ar kuŗiem kopā esam jau gadiem strādājuši, tāpat prieks pedagoģu vidū ieraudzīt jaunas sejas. Kā ierasts, mums bija arī pedagoģu koncerts, es atskaņoju Daces Aperānes „Pastorāli”. Atgādināju par viņas Lielo mūzikas balvu, kaut pieņemu, daudzi

par to zināja, bet atkārtošana nav par skādi. Turklāt šī kompozīcija rakstīta pirms 25 gadiem un veltīta Pēterim Vaskam. Tad vēl es spēlēju skaņdarbu, ko liela daļa mūziķu nemaz nepazīst – Jāņa Mediņa „Skabargu”. Tā miniatūra tiešām ir skabargaina, dažviet, iespējams, ne sevišķi raksturīga Jānim Mediņam. Šis skaņdarbs ieinteresēja daudzus klausītājus un arī atskaņotājus.

Arī jauna repertuāra iepazīšanā un apguvē meistarkursiem ir svarīga nozīme?

Mūzikas meistarkursos var iegūt ļoti plašu informāciju. Katru rītu notiek tā saucamās tematiskās lekcijas, arī es, tāpat kā visi citi dalībnieki, par dažu labu tematu paplašināju savas zināšanas. Nodarbibām ir tik plašs spektrs, katrs var kaut ko iegūt. Ventis Zilberts šogad bija mūzikālais direktors. Es ļoti

priecājos par viņa redzesloku – ne visi mūzikas zinātnieki tik labi pārzina latviešu mūziku kā viņš. Man ir liels prieks, ka arī viņš novērtēts ar Lielo mūzikas balvu. Viņam bija uzticēts vadīt semināru „Kā veidot koncertu programmas?” Ventis arī mani aicināja dalīties ar savu pieredzi, tāpat Paulu Berkoldu, Andru Dārziņu un no pūtējinstrumentālistiem Gunti Kuzmu. Iznāca, ka mūsu visu idejas saskaņojās kopīgā akordā, jo pamatideja bija līdzīga. Es pieminēju, ka parasti cenšos popularizēt latviešu mūziku, vienmēr cenšos

māju – būs jāspēlē „Estrelita”, bet publika gandrīz korī sauca: „Ga-rū-tu!” Ļoti patīkami, tāpat šī mūzika viņus ir uzrunājusi.

Arī Meksikas Universitātes raidstacijā, kas būtībā ir sabiedriskais medijs, tiešraidē spēlēju koncertu, kuŗā arī bija iekļauti Garūtas darbi. Pēc pārraides man jautāja par šīs komponistes ieskaņojumiem. Nācās meklēt, bet dabūju vienīgi kantāti „Dievs, tava zeme deg!” Nu tā jau arī tur ir pārraidīta.

Mūzika sagādā daudz negaidītu tikšanos. Vai tā ir?

Par neklātienas satikšanos vēl ir tāds stāsts – braucu automašīnā un klausos, kāds brīnišķīgi spēlēja Rachmaņinova trešo klavierkoncertu. Parasti, ja nezina, kas spēlē, un ja patīk, ļoti gribas uzzināt, kas ir atskaņotājs. Skaistākais bija, ka beigās pateica – tas ir bijis Arturs Ozoliņš.

Vēl viena neklātienas tikšanās bija Amerikā, kur sabiedriskajā televīzijā kādā nedēļas nogalē skatījās operu „Karmena”. Man ļoti iepatīkās tenors – dons Hosē. Es domāju, tāpēc vien jānoskatās līdz beigām, lai uzzinātu, kā sauc šo lielisko tenoru. Tas bija mūsu Aleksandrs Antonenko! Pašās beigās vēl isā intervijā viņš ļoti skaisti pateica par Rīgu un savu mūzikas skolu. Īsi, kodolīgi un ārkārtīgi patīkami.

Rasma, kur tagad ir jūsu mājas? Dakotā, Meksikā vai Rīgā?

Man bieži to jautā. Es parasti atbildu tā: ceturto daļu gada esmu Meksikā, ceturto daļu pavadu Latvijā un pārējo ceturtdaļu kaut kur gaisā – pārlidojot no vienas vietas uz citu.

Un kā ar koncertu plāniem tuvākā nākotnē?

Pie tautiešiem par brīvu es varētu spēlēt katru dienu... Jautājums ir par menedžmentu un financēm. Kādreiz iedomājos – ja vairs nespēlēšu vijoli, varbūt ķerties pie koncertu menedžmenta? Mums nebūt nav mākslas pārprodukcijas, bet jāprot gudri savienot visi elementi kopā, taču tā jau ir problēma visas pasaules mērogā. Ja sākas kādas ekonomikas problēmas, kāda krīze, kam apcērp līdzekļus? Izglītībai un kultūrai. Politiski tuvredzīgi uzskata, ka bez šim nozarēm var iztikt. Mana pārliecība ir, ka garīgās bagātības ir daudz vērtīgākas par materiālām.

Diemžēl šobrīd mēs visi dzīvojam materializētas globālizācijas pasaulē, es uzskatu, ka vislielākā bagātība ir tā, ko nevar nopirkt par naudu. Lielākā bagātība ir mūsu cilvēciskās vērtības un talanti. Bet talanti ir jākopj!

Kad dzirdēsīm jūs atkal Latvijā?

Kaut kad ziemā. Domājam turpināt sadarbību ar Venti Zilbertu, tā iesākusies jau kopš mūsu mācību gadiem Dārziņskolā.

KAS JAUNS GAŘEZERĀ?

ALBERTS
LEGZDIŅŠ

Ar Latvijas archibiskapa Jāņa Vanaga svētību par Gaŗezera garīgo stāju rūpējās tādas sirsnīgas mācītājas kā archibiskape Lauma Zušēvica, prāveste Ilze Larsen un mācītājas Biruta Puķe-Wilson, Aija Graham, Sarma Eglīte. Jauniešiem un bērniem ticības mācības stundas, kā arī

Kādā saulainā rītā pirms rīta lūgšanas Graša paviljonā piepildījās GVV direktores Sandras Sīpolas Kronītes ilgi lolotais sapnis – redzēt bijušos GVV absolventus kopā ar viņu atvasēm. Kā goda sardzē bija nostājušies ap 20 absolventu, pārstāvēt laiku no 1974. līdz 2015. Katram bija

Šogad piepildījās viena no GVV prioritātēm – mākslinieki mūsu mājās. Sadarbībā ar Latvijas kultūras ministriju Gaŗezērā nonāca divas talantīgas, pieredzes bagātas koklētājas Rozīte Katrīna Spīča un Iveta Ieviņa. Viņas apmācīja vidusskolēnus, sagatavošanas skolas

audzēkņus koklēšanā un palīdzēja izveidot ansambli, kas spēja uzstāties un sildīt skatītāju sirdis ar kokles skaņām. Jācer, ka pēc šīs vasaras panākumiem sadarbība ar Kultūras ministriju kļūs vēl ciešāka.

Daudzo nodarbību vidū šogad atkal notika divu nedēļu burā-

šana Kārļa Vasarāja vadībā. Brīžiem uz ezera līmeņa laivu baltās buras meta sidrabainu atspulgu kā tautasdziesmā.

Voleja nedēļas nogale izdevās lieliski – ar simtiem apmeklētāju un saistošām spēlēm. Taču liels zaudējums Gaŗezera gardēžiem bija Indianapolises karsto cāļu spārniņu šefu populārais stends, kas bija slēgts, tā sagādājot nelaimīgas sejas un vēderus ilggađīgiem spārniņu cienītājiem.

Intelektuāli nosvērtiem cilvēkiem tika dota iespēja apmeklēt ceturtdienas vakaros mūža izglītības kursus pieaugušajiem “Es to nezināju”, kur interesanti lektori runāja par aizraujošiem tematiem. Pat tie, kas snauduļoja, kaut ko iemācījās.

Jaunais pavārs Ēriks Ārums gādāja trīs veselīgas maltītes dienā. It sevišķi mājīgi jutās Latvijas audzinātāji un skolotāji, katrā ēdienreizē atrodot rupjmaizes rīku vai skābēta gurķa šķēlīti. Ērika gatavotie sutinātie skābie kāposti varēja sacensties ar jebkuŗu izslavinātu dāmu komitejas pavāri ASV vai pat pašu Mārtiņu Rītiņu Latvijā. Varbūt skolotāji bija drusciņ stingrāki, vērtējot zināšanas, sakarā ar jauno Latvijas atzīmju sistēmu, bet ko gan jaunības gars nespēj pārvarēt. Cepuri nost arī audzinātājiem, kas jauniešus katru nakti dabūja gultā un rītos no tām ārā.

Kopš 2015. gada ir darbojusies jauna informatīvā programma “Lodziņš uz Latviju”. Tur jaunieši var apskatīt, kas jauns Latvijā, pilsētās un reģionos. Divdesmit minūšu gaŗā programma tiek pārraidīta vienu reizi mēnesī ar TV 24 starpniecību. Ilze Jēgere, Jānis Labucis, Imanta Nīgale un Katrīna Dimanta ir raidījuma praktiskie veidotāji. Raidījums domāts trimdas jauniešiem, kuŗiem ziemas laikā nav pieejamas latviešu skolas, bet kuŗi vēlas būt informēti par notikumiem Latvijā. Šo programmu var atrast youtube.com. Pašreiz tiek aktīvi meklēti līdzekļi raidījumam. Tas maksā no \$1500 līdz \$3000 par katru epizodi. Vēlam milzīgas sekmes šim vajadzīgajam pasākumam!

NOSLĒGUMS

Viss, ko varu teikt, mīļie vecāki un vecvecāki, jūsu bērni tika aprūpēti kā prinči un princeses uz zirņa un bez tā. Jācer, ka visi beigs skolu ar izcilām liecībām un, aizbraukuši mājās, neaizmirsīs pateikties saviem sponsoriem un atbalstītājiem. GVV skolēni – ja esat iepazinušies ar kādu zēnu vai meiteni, neaizmirstiet sūtīt izziņas, foto un video, saglabājot draudzības, lai kuŗā pasaules malā jūs atrastos – kā jau 21. gadsimta latviešiem pienākas! Ar labiem novēlējumiem un uz satikšanos 2017. gadā Baltimorā, 2018. gadā Eslingenā un Latvijā un, kā katru gadu, – mūsu Gaŗezērā!

Šīs vasaras vidusskola ar 125 audzēkņiem, 12 audzinātājiem, no kuŗiem astoņi ir atbraukuši strādāt no Latvijas, un 25 skolotājiem, no kuŗiem savukārt 18 ir no Latvijas

visiem Gaŗezērā dievkalpojumiem vadīja prāv. emer. Dāvis Kaņeps, priesteris Juris Jalinskis, baptistu mācītājs Pauls Barbins, mācītāji Ojārs Freimanis un Roberts Franklins.

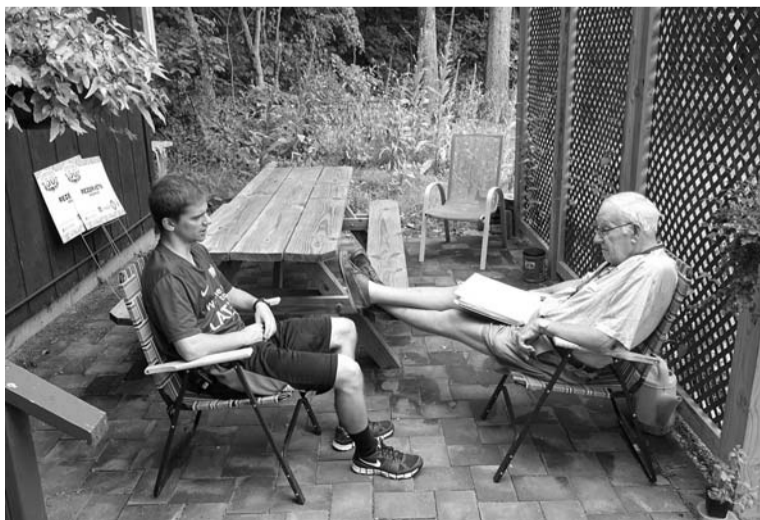
kāds labs vārds veltījams GVV. Visemocionālākā bija R. Grenzdes pateicība GVV par to, ka palīdzēja saglabāt ģimenē latviešu valodu. Kaut daudzi tā justos!

Koklētājas Rozīte Katrīna Spīča un Iveta Ieviņa ar GVV skolēniem

4 klases skolēni gatavi valodas pārbaudījumam. No kreisās: Zigurds Beķeris, Solvita Kārklīņa, Nilss Jansons, Sandija Līnde, Daina Reimane, Aleksandrs Konters, Dāvis Berkolds, Imants Cers, Pauls Švalbe

Alberts Legzdiņš intervē Gaŗezera sporta nodarbību pārzini un vienu no raidījuma “Lodziņš uz Latviju” veidotājiem Jāni Labuci

ANITA
OZOLINS

Returning to Riga for the second time in my life has been a wonderful experience. I really feel I am becoming more familiar with a city that was the birthplace of my Father. Coming to Latvia for me was about reconnection, uncovering the secrets and gems of this magical city. It is an experience I have thoroughly enjoyed.

My last few days were adventured solo. I was staying in an Airbnb not far from the city centre, an easy tram ride away. After my first day at the beach I was looking forward to returning to the markets, wandering through the city and stumbling across new hidden treasures.

What I have discovered, Riga is full of the most impressive architecture I have ever seen. And it is not just a few buildings, there are so many beautiful, opulent, colourful and posh mansions I really couldn't believe my eyes.

I walked through the parks, along the river and wandered back and forth and around the old city, getting lost through the maze of cobblestone streets. I made my way back over to the markets, nibbling on fresh cherries and strawberries as I wandered through the massive old

Zeppelin storage sheds. There are four main sheds, one each for cheeses, meats, vegetables and fruits and fish. Can you imagine? This is one of the biggest and best markets all through Europe.

I visited a few different museums and the National Art Gallery, which holds one of the most impressive collections of art I have ever seen. I had a few favourites,

but overall really enjoyed the display of art, both old and modern.

As I wandered around the gallery and then back onto the streets I became emotional, out of the blue, tears streaked my face as I shed a moment of grief. Death is a part of life, but it has

been challenging to let my parents go. Being in my Dad's birthplace reminded me of him so much. It was wonderful to be walking the streets of Riga, but I so yearned to have my parents back with me again. Returning to Latvia has helped me feel closer to my Dad in a new way. I am understanding his culture and his past and his way of life. Even

though he left Latvia when he was a teenager in troubled times of war, I feel like he did not get the chance to experience the best of Latvia. Latvia has had a very difficult past, war after war, being occupied by different countries, but the strength of its people

endures. Cultural practises and traditions continue, and for me, experiencing this fascinating country first hand reconnects me to my Dad and makes me understand him even more. He came to Australia as a foreigner with no English, making his way as a new Australian was tough! He sure did come a long way, and he never returned to live in his native country Latvia, which he continued to speak fondly of throughout his life.

You can see here an image of one of the beautiful buildings I saw, and the tree is a little Oak tree, which is me! This is what my name Ozolins means!

I understand my heritage more after my time travelling around this beautiful country, and feel proud to be a half Latvian. Even though my name Anita Ozolins is a very Latvian name, and I wear two Latvian rings; not speaking the language feels like a travesty! So this is one area I would like to improve on!

One main objective of coming to Latvia was to collect my Latvian passport. I am proud to tell you I have managed to do just this! On my first day arriving here, we went along and filed the paperwork, they took my photo

and fingerprints, then 5 days later I came back to collect my new shiny passport! I am a very proud member of the EU now and pleased to have a passport which reflects my heritage and honours my Father's past.

I know I will be back to Latvia. I have loved all the amazing experiences I have had here on this trip. From eating all the tasty food at the markets and local restaurants, to walking the picturesque streets and admiring the buildings, to smelling the thick green forests and aromatic flora; to picking bright colourful flowers for Ligo festival. I have loved every minute of my time here, and I know I will be back in the future to do it all over again!

I hope you have enjoyed reading about my travels here in Latvia.

Paldies! Labdien! Labi!

LIGITA KOVTUNA

Latviešu mīkla: „Balta pļava, melnas aitas, vajag gudra ganītāja.”

Ar Vairas Pelēkes Kristoferes (*Christopher*) laipnu roku manās rokās nonāca brīnišķīga, informatīva grāmata – Birutas Abulas 2012. gadā izdotā „Latviešu literārie pulciņi ASV 1950-2011”. Vēl jo interesantāka man personiski tāpēc, ka 2011. gadā biju nokļuvusi viena literārā pulciņa saietā – Atlantijas latviešu literārā pulciņa kārtējās tikšanās reizē viesmīlīgajās Jalnas un Andra Salnišu mājās. Todien „dienakārtība” bija Gunara Janovska daiļrade, un biju tik priecīga, ka sarunām varēju pievienot savas atmiņas par cienījamo klasiķi. Tolaik izdošanai gatavoju viņa romānu „Purvā” – abas daļas ar komentāriem vienā grāmatā. Jebšu otrā daļa jau tika nodrukāta tikai laikrakstā *Laiks*. Pirmo grāmatu izdeva Helmars Rudzītis savā *Grāmatu Draugā*, turklāt viņš bija iedrošinājis Janovski otro daļu uzrakstīt, neraugoties uz Anšlava Egliša „ieteikumu” Gunaram „list no tā purva laukā”. Rudzītis prata novērtēt labu literātūru, arī Janovska tālredzību un neapšaubāmo talantu, gan piebildis, lai citkārt rakstot kaut ko romantiskāku...

Todien satiku bezgala interesantus cilvēkus – Annu Ragausu, Rūtu Brēmani, Astrīdu Greco, Viju Moori, Visvaldi Ķimeni. Jalna, būdama izcila saimniece, bija sarūpējusi cienastus, Andris raudzīja, lai fonā skanētu piemē-

rota un gaumīga mūzika un glāzēs dzirkstītu vīns. Atminos, kā, Latvijas latviete būdama, nobrīnījās, ka dažs labs pulciņa biedrs šurp mēro ceļu divu stundu garumā (vienā virzienā!). Vaira man pastāsta, ka pie viņas Sietlā kāds kungs ceļā pavadot piecas (!) stundas (vienā virzienā!). Acimredzot tas ir tā vērts. Jo, kā raksta Biruta Abula, „te mēs bagātinām savu dzīvi – ar idejām, kopīgiem pārdzīvojumiem un draugiem. Pārdomātā grāmatu iztīrāšana ir ieinteresējusi simtiem mūsu laikabiedru, un mūsu valoda ir dzīva.” Un vēl: „Rakstnieku darbos mēs pārdzīvojam mūsu likteņgaitas laikmetu griežos. Dzeja un prozā mēs saskatām sevi – dažreiz ideālizētā, citu reizi arī greizā spogulī.”

Grāmatā stāstīts par 25 literāriem pulciņiem, piebilstot, ka daži gan jau pārstājuši aktīvi darboties.

Sietlā, kur vadības groži ir Vairas rokās, viss joprojām notiek. Vaira: „Pulciņā esam apmēram 20 dalībnieku. Apspriežamās grāmatas izraugāties demokrātiskā ceļā, bet priekšplānā ir klasika – „Mērnieku laiki”, „Stramēni”, Brigadere, Uldis Ģermanis, Valdemārs Kārklīns, protams, apspriestas arī Rudziša „Manas dzīves dēkas”. Savulaik pierunāju izlasīt pat Andreja Upīša „Zaļo zemi”. Esam lasījuši Vizmu Belševicu, Māru Zālīti, Regīnu Ezeru. Jaunākais darbs bija Kaspara Pūces „Pūcesbērna piedzīvojumi Padomijā”. Augustā lasīsim dzeju – paldies par Valda Grēviņa „Veca cilvēka dziesmām”! (Šīs dzeju krājums nule iznācis *Laika grāmatas* seriā – L. K.) Lai pulciņa

vakarus padarītu interesantākus, izdomājam visādas „blakusnodarības” – iestudējam skečus, ietērpjamies attiecīgā laikmeta apģērbos (īpaši interesanti iznāca, apspriežot Augusta Deglava „Rīgu” – te bija vaļa fantāzijai

para Pūces speciālo plovu!), ieģriežoties bibliotēkās un antikvariātos. Tā mums izdodas piesaistīt arī jaunus dalībniekus. Un vēl – mēs savos saietos neatstāstām izlasītās grāmatas saturu, bet apspriežam to. Lai nerunātu visi

Vaira Pelēke Kristofere Rīgas redakcijā šovasar, tiekoties ar *Heritage Latvia – 2016* bērniem un stāstot par to, kāpēc viņa joprojām lasa *Laiku*

tēru izvēlē!), izdomājam īpašu galda klājumu un ēdienus. Idejas smeļos Latvijā, tiekoties ar interesantiem cilvēkiem, ar autoriem (piemēram, pagatavojām Kas-

kopā, iešķindīnu zvaniņu – kārtībai jābūt! Un vēl ir interesanti atrast, uzzināt un pastāstīt kaut ko jaunu un varbūt nezināmu par autoru, kas vēl labāk palīdz

iedzīvoties grāmatas saturā.”

... Pabeigusi savas darba gaitas ārstes – patoloģes profesijā, Vaira 2002. gada 1. martā savā mājā uzaicināja ieinteresētus cilvēkus apspriest brāļu Kaudzišu „Mērnieku laikus”. Ieradās vienpadsmit sievietes vecumā no 60 līdz 75 gadiem. Un līdz ar to darbību sāka Sietlas literārā grupa. Un jau šai pirmajā tikšanās reizē, pēc Vairas „elegantām pusdienām” (B. Abula), domubiedri nolēma katrā sanāksmē ziedot 25 dolarus labdarības mērķim. Tā tika iesākta ziedojumu vākšana Baltijas studiju programmai Vašingtonas universitātē, un šis ziedojums gadu gaitā izauga līdz 30 tūkstošiem dolāru. Turpināta tiek arī „eleganto pusdienu” tradīcija – apspriežot V. Kārklīņa „Jaunavu ielu”, galdā tika celta Vīnes šnicele, Aleksandra Grīna „Zemes atjaunotāju” noskaņās – „batviņu” zupa (kūpinātas gaļas, putrainu un dārzeņu vīra), bet Pāvila Roziša „Ceplā” dienā garais galds tika „dekorēts” ar ķieģeļiem.

Ziedojumi vākti arī Okupācijas muzejam, kad 2008. gadā pulciņa saieta viesis bija Juris Petričeks un 2011. gadā, kad visu pulkā bija viens no Tornas grāvračiem (atminamies G. Janovski!) – Voicēhs Upenieks. Savulaik *Laikā* bija lasāms par dzejas vakariem „ar goda viesi – pilnmēnesi”, kad, apaļās bumbas aspidēti, klātesošie lasa gan klasiķu, gan jaunu laiku autoru dzejoļus.

„Sietlas lasītāji ir satinuši vienā kamolā literātūru, humoru, kulināro mākslu un labdarības darbu,” raksta Biruta Abula. Lai Vairas un citu Sietlas „gudro ganītāju” piemērs iedvesmo!

Par gudrajiem ganītājiem

MĀRIS
BRANCIS

Galerija „Daugava” sarīkojusi, kā pati izsakās, „kamerrakstura izstādi” vienam no mūsdienu izcilākajiem tēlniekiem Kārlim Baumanim (1916-2011), kuŗam šogad 3. maijā apritēja 100 gadi.

Sajos laikos ir visai divaini – tu vari būt ģēnijs, bet, ja par tevi kāds necinās vai tevi neprotežē ietekmīga persona, tevi neatcerēsies pat tie, kuŗiem tas būtu jā-dara pienākuma pēc. Kārlis Baumanis, tā vien šķiet, no 20. gadsimta otrās puses latviešu tēlniecības vēstures ir izkritis. Ja viņu neatcerētos meita gleznotāja Laine Kainaize un galerijas „Daugava” vadītāja Anda Treija, nebūtu ne šīs izstādes, ne grāmatas, kuŗas sastādītāja un teksta autore arī ir Anda Treija. Diemžēl Latvijas Nacionālā mākslas mūzeja jaunajā ekspozīcijā nav iekļauts neviens Kārļa Baumaņa darbs, pat tēlniecības kolekcijas aprakstā viņa vārdu velti meklēt. Tajā pašā laikā blakus Teodoram Zaļkalnam, Kārlim Zālem, Burkardam Dzenim, Emīlam Melderim un Kārlim Zemdegam simtgadnieks ir viens no tiem meistariem, kas latviešu tēlniecību pavērsis vēl nebijušā virzienā.

Nākamais tēlnieks nāca pasaulē Pirmā pasaules kara gados Raunā, kur tēvam bija maiznīca. Kaŗš Baumaņu ģimeni izputināja, tā pārcēlās uz Rīgu, bet, kad tēvam radās izdevība atvērt maiznīcu Limbažos, kuplā ģimene – vecāki ar meitu un trim dēliem – acumirkli

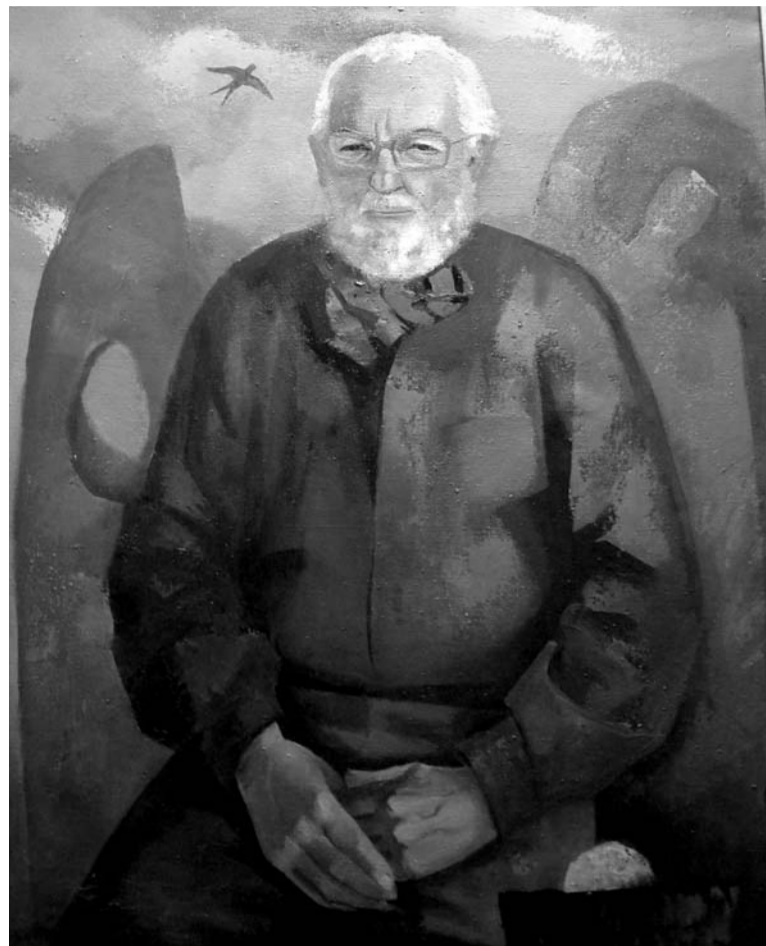
devās turp. Šajā pilsētā Kārlis Baumanis mācījās ģimnazijā; skolas laikā radās nopietna interese par mākslu, ko veicināja zīmēšanas skolotājs, bijušais latviešu mākslinieku pulciņa „Rūķis” dalībnieks

Pēterburgā Aleksandrs Ramlavs, pēc tam Ģederta Eliasa skolnieks Rūdolfs Pētersons. 1936. gadā Kārlis Baumanis iestājās Latvijas Mākslas akadēmijā. Te viņa pirmais tēlniecības skolotājs bija Bur-

kards Dzenis, vēlāk Kārlis Zāle un Kārlis Zemdega, bet diplomdarba vadītājs – Teodors Zaļkalns. „Klasisko formu izpratni, smalkāko slīpējumu es guvu tieši no Teodora Zaļkalna,” Kārlis Baumanis vēlāk rakstīja. Teodors Zaļkalns visu mūžu palika viņa skolotājs un nepārspēta autoritāte, kas atklājas arī monografijā „Teodors Zaļkalns” (1966).

Kopš Latvijas Mākslas akadēmijas beigšanas 1947. gadā Kārlis Baumanis nākamajiem arhitektiem mācīja zīmēšanu, akvareļglezniecību (laikam tāpēc tik daudz arhitektu blakus pamatprofesijai sevi izteica akvareļglezniecībā), tēlniecības un mākslas vēsturi. Cieņu pret Kārli Baumanu kā pedagogu vairoja viņa inteliģence, plašās zināšanas literatūrā un mūzikā. Viņa draugu vidū bija daudzi viņa paaudzes dzejnieki, piemēram, Eriks Adamsons. Kas nācis saskarē ar tēlnieku, atcerēsies ļoti saturīgās, dzīves pieredzē un atmiņās balstītās sarunas, kuŗas vienmēr šķita par īsām.

Jaunības gados Kārlis Baumanis aizrāvās ar glezniecību, gūdams tajā panākumus, taču redzes dēļ viņš izvēlējās tēlniecību, kam veltīja visu savu mūžu. Meistars pievērsās portretam, veidoja kultūras darbinieku un kapu pieminekļus, kā arī medaļas. Viņš panāca, ka Rīgā ierīkoja pirmo skulptūru dārzu, kas veicināja tēlniecības uzplaukumu.

Liene Kainaize. Tēlnieka Kārļa Baumaņa portrets

Pagājušā gadsimta septiņdesmitajos gados jubilārs pievērsās, kā dažviet rakstīti, dekoratīvajai tēlniecībai, faktiski abstraktajai mākslai. Šis bija laiks, kad gandrīz vai katrs tēlnieks Latvijā darināja Leņina pieminekļus. Bet ne Kārlis Baumanis. Viņam, kā raksta Anda Treija, „izdevās ignorēt pieņemumu, ka mākslai ir labvēlīgi un nelabvēlīgi laiki. Visu vienmēr noteikusi viņa paša izvēle, viņa attieksme pret mākslu un dzīvi. /.../ Viņš vienkārši atļāvās būt savas pasaules saimnieks.” Tas noteica arī to, ka Kārlis Baumanis, neraugoties uz ideoloģisko spiedienu, ko īpaši izjuta tēlnieki, pirmās padomju okupācijas gados daudz mācījās no Henrija Mūra (*Henry Moore*) formveides, kas tāla no naturalisma, ierastā realisma, bet uzsvē mākslinieka subjektīvās emocijas.

Abstraktos darbus Kārlis Baumanis kala marmorā, bet visbiežāk granītā, kas tepat Latvijā atrodams. Tajos nav nekas konkrēts attēlots, bet autora tā brīža emocijas, kas materializējušās izteiksmīgos siluetos, līnijās, ritmos, plūdenās vienas formas vai tēlniecisko masu pārliešanās citā. Ne kas te nav izdomāts, visu diktējusi intūcija, sajūtas. Šo tēlniecisko izjūtu Kārlis Baumanis mācījis no Teodora Zaļkalna un citiem meistariem, sakausējot formveidē klasiku ar modernismu. Viņa pēdās gāja nākamās paaudzes.

JURIS ZOMMERS,
JBPF valdes priekšsēdis

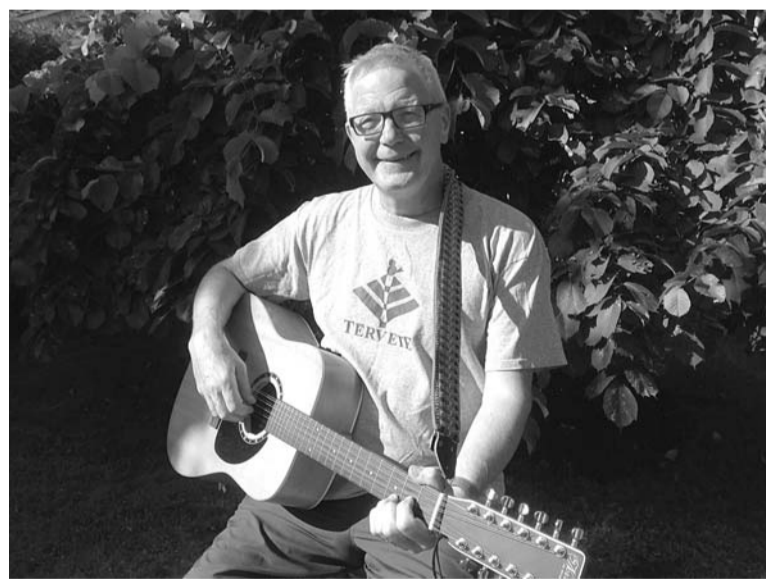
Šogad piešķir divdesmito Jāņa Bieriņa Piemiņas fonda balvu. Pirmo, 1997. gadā pasniedza Vizmai Maksīnai. Pagājušā gadā to saņēma Andra Zommere (Portlandes Zommeru pārstāve!). Agrākos gados balvu saņēmuši tādi izcili klaida latviešu kultūras darbinieki kā Juris Dreifelds, Valters Nollendorfs, Sarma Muizniece-Liepiņa, Vita Gaiķe, LATV (Jānis Valdmanis un Niks Ozoliņš), un Kristīne Stivrīņa. Jānis Bieriņš dzīvoja Hamiltonā un bija žurnāla *Jaunā Gaita* galvenā redaktora Laimoņa Zandberga vietnieks. No Bieriņa testamenta līdzekļiem, kuŗus tagad apsaimnieko Latviešu fonds, katru gadu piešķiram atzinības balvu vismaz \$1000 (US) lielumā, kādam izcilam kultūras darbiniekam vai projektam. Šogad Bieriņa fonda valdei bija pilnīga vienprātība – balvu pelnījis Jānis Mateus atzinībā par viņa darbu Montrealas latviešu sabiedrībā un vasaras nometnē Tērvetē.

Jānis Mateus piedzima Bruklinā, pavadīja jaunības gadus Nujorkā, kur viņš apmeklēja *St. Thomas Church Choir School* un četrus gadus dziedāja profesionālā limenī. Viņš ieguva *graduate diploma*, izglītojoties *McGill* universitātē, un maģistra gradu no Otavas universitātes. Vasarās viņš strādāja latviešu bērnu nometnēs, sākumā Katskiļos, tad dažus gadus desmitus Tērvetē. Profesionāli viņš jau kopš 1980. gada

nodarbojas kā “*guidance counsellor*”.

Savas dzīves darbības pārskatā viņš raksta (šeit sniegts saīsināti): “(..)Nonākam pie manām divām dedzībām, tas attiecas uz manu darbošanos latviešu sabiedrībā, proti – mūzika un jaunatne. Par

Par Tērveti. Tērvetes Vasaras bērnu nometnē es darbojos vairākus gadus desmitus par nometnes valdes priekšsēdi, bet it īpaši par nometnes galveno audzinātāju un mūzikālo vadītāju. Kopā ar Robertu Klaiši, Robertu Kalniņu, Vincentu Dindzānu, pama-

mūziku. Kad ierados Montrealā 1979. gadā, atradu sabiedrību, kuŗā gan jaunatne, gan vecā paaudze ar sajūsmu un izdomu nodarbojās dažādās kultūras nozarēs. Pats arī iesaistījos (..) deju kopā *Ačkups*, dziedāju vīru kori *Junda*, ansamblī *Mērnieku Laiki* un sastāvēju Motrealas Jaunatnes Dziesmu svētku rīcības komitejā. Pašreiz piedalos *Tērvetes Trubadūru* ansamblī.

tojojoties uz iepriekš iesākto darbu, ko veica Alda Steprāne (dz. Plūme), izveidojām īpašas vadlīnijas visām nometnes norisēm. Šīs vadlīnijas nodrošina, ka nometnē tiek uzsvēta ne programma, bet gan katra bērna un audzinātāja personīgā attīstība. Kā psiholoģisko pamatu lietojam *Rudolph Dreikur* grāmatu *Discipline Without Tears*. Bērnu labklājība un savstarpējās attiecības vienam

pret otru ir nepieciešamas. Nometnei jābūt ģimenīgai. Šīs vadlīnijas uzsvē to, ka nometne notiek latviešu valodā, taču ne ar uzspiešanu, bet gan ar bērnu sajūsmu to darīt. Nometnei vienmēr bijusi liela piekrišana.

Bērni un ģimenes mērojuši garus ceļus, lai to apmeklētu, it īpaši no Toronto no Hamiltonas, tagad daži arī no Vermontas un Bostonas apkārtnes.

It īpaši liels iespaids bērniem paliek no Tērvetes dziedāšanas programmas, kuŗa tiek veidota no bērnu pašu izteikumiem par to, kuŗas ir viņu mīļākās dziesmas (..). It īpaši populāras ir Juŗa Mazuša rakstītās jeb komponētās. Man šķiet, ka tas ir man pašam personīgi nozīmīgākais gandarījums. 2008. gadā saņēmu LNAK Atzinības rakstu par manu darbošanos ar jaunatnes audzināšanu. Kas attiecas uz Tērvetes nometnes dziedāšanu, tai ir saistība ar to, ar ko es tagad nodarbojos. Pašreiz *Tērvetes Trubadūri* ar savu uzstāšanos nes Tērvetes dziesmas tālāk sabiedrībai. Tāpēc domāju savu godalgu ziedot par sēklas naudu mūsu projektam, lai pabeigtu ieskaņot dziesmu krājumu.

Turklāt vēl pēdējos apmēram desmit gadus esmu kalpojis par Montrealas Trīsvienības draudzes valdes priekšsēdi. Kalpoju draudzei arī kā laja mācītājs, kas man dod iespēju pašam attīstīt savu garīgo dzīvi un ieskatu.

Smēļos no saviem psiholoģijas pamatiem, lai ieteiktu, kā katrs indivīds var gūt garīgo atveldzi un atrast katrs savu reliģiju. Reiz kāda nometņotāja rakstīja otrai, un saņēmeja tos vārdus uzrakstīja uz nometnes tāfeles: “ Ņem savu bērniņu pie rokas un nekad neatlaid to vaļā!” Tur atrodama liela tiesa mūsu spēka avotu, kur atrodam dzīves sajūsmu. Es to esmu uzņēmis par savu dzīves devīzi.

Pateicība radniekiem Kaniņu ģimenei par labestību uzņemt manu ģimeni savā Tērvetes vasarnīcā daudzus gadus.

Abi mani bērni Kaiva un Mārtiņš ir apmeklējuši nometni gan kā nometņotāji, gan kā audzinātāji. Pieminēšu savu sievu Zintu, kuŗas gudrie padomi mani ir vadījuši, bez viņas pašai dziedīgās līdzdalības es nebūtu ticis galā. Viņa bieži ir bijusi ideju un ierosinājumu dvesme, es tikai izpildītājs!”

Paldies, Jāni, par Tavu saistīgo dzīves darbības pārskatu. Apsvecam Tevi kā 2016. gada Bieriņa fonda balvas saņēmēju!

Nākamais Bieriņa fonda piešķirums paredzēts 2017. gadā. Lasītāji ir lūgti iepējamu balvas kandidātu vārdus un motivāciju sūtīt Jurim Zommeram. Telefons: 905 - 522 - 5738, e-pasts: jurzom@yahoo.com

Atzinība Jānim Mateusam

PAUL GOBLE

Even Pro-Moscow Writer Says Ethnic Russians in Baltic States Will Defend Them if Russia Invades

Staunton, August 10 – In an article that is both worrying and reassuring, a pro-Moscow commentator says that ethnic Russians in Estonia, Latvia and Lithuania are loyal to these countries and would fight for them if the Russian Federation were to invade them at some point in the future.

Such a statement is worrisome because it suggests that some in the Russian government are now focusing on the Baltic countries as possible targets for Vladimir Putin's next round of aggressive action and considering who might be Moscow's allies and who would be its opponents.

But it is reassuring because it suggests that at least some in Russia recognize a reality that nationalist commentary in the Baltic countries and Russia often obscures: the ethnic Russians in the three are overwhelmingly integrated in and loyal to those

countries in much the same way that ethnic Russians in Ukraine were and are overwhelmingly loyal to Kyiv.

Writing on the pro-Moscow portal directed at the Baltic countries, Rubaltic.ru, today, Laima Katse says that many Estonians, Latvians and Lithuanians remain uncertain about the loyalty of ethnic Russians in their midst and continue to ask whether the latter would shoot at or welcome a Russian invasion.

"When Putin's MIGs land in Riga and [Russian] tanks enter Narva, whom will the Russian speakers shoot at? Will they stand in defense of their Baltic Motherlands? Or perhaps they will be supporters of Russian aggression as in Crimea?" are questions, Katse says, that some Baltic politicians and commentators regularly pose.

Because political leaders are posing such questions, Katse

says, scholars in the three questions routinely conduct research on their attitudes; and their studies show that ethnic Russians and Russian speakers in the three Baltic countries are far more loyal than some Baltic politicians and Russian officials expect.

Last month, the Lithuanian polling company Baltijos tyrimai asked 500 Poles, ethnic Russians and representatives of other national minorities if they would defend Lithuania were it attacked. The survey found that the percentage saying they would was just as high as the percentage of Lithuanians making that declaration.

Last year, Katse continues, a similar study was conducted in Latvia. There, the share of ethnic Russians and Russian speakers who said they would defend Latvia in the event of a Russian attack was slightly lower but only slightly than the share of

ethnic Latvians who made that declaration.

And the year before that, in the wake of Russia's occupation of Crimea, another study asked the same kinds of questions in Latvia and reached the same conclusions: Russians and Russian speakers were just as prepared to defend Latvia against Russians as Latvians were.

What was especially striking in that study, Katse says, is that only just over one ethnic Russian in four in Latvia declared that he or she felt an attachment to Russia, "and only six percent had a positive attitude toward organizations which promote the Kremlin's policy on compatriots" in the Baltic countries and elsewhere.

This month, she continues, a Latvian sociologist reported that ethnic Russians who live and work elsewhere in Europe now identify with Latvia. They say that they are "Russians from

Latvia," an identity that calls into question the notion of some universal "Russian world".

Even Western observers are struck by how pro-Baltic the ethnic Russians of Estonia, Latvia and Lithuania now are. Writing in "Die Welt" this week, Alan Pozener said that the loyalty of the Russian minorities was quite striking given the problems that some of them have in the Baltic countries (welt.de/debatte/kommentare/article157516050/Am-Baltikum-koennte-sich-Putin-die-Zaehne-ausbeissen.html).

Katse says she too is surprised by this reality and repeats Pozener's conclusion that Moscow won't be able to play the ethnic card in the Baltic states successfully at least at the mass level, something she suggests both Baltic governments and the Russian one should take into consideration.

VIEDOKLIS

JURIS ORLE
Bivertonā, Oregonā

Padomāsim labi!

Lasot *Laika* jaunākos numurus, priecājos, ka latviešiem ir interese par politiku, it sevišķi par priekšā stāvošajām prezidenta un citām vēlēšanām. Savas domas izteikuši gan lasītāji, gan mūsu laicīgo organizāciju (PBLA, ALA) vadītāji. Gribu izpaust arī savus uzskatus.

Kopš 1956. gada, kad kļuva ASV pavalstnieks, esmu bijis Republikāņu partijā. Tāpat lielākoties balsoju par šīs partijas kandidātiem, izņemot Goldwateru (*Goldwater*) un, piemēram, Bušu (*G.W.H. Bush*) 1992. gadā, jo viņš bija stipri vienaldzīgs pret Baltijas valstu cīņu par neatkarību. Bet, sākot ar otro Bušu (*G.W. Bush*), secināju, ka man ar republikāņiem, viņu prezidenta kandidātiem un partijas politiku maz kopīga. Otrs Bušs sāka divus kaņus, tajā pašā laikā vairākkārt samazināja nodokļus lielākoties turīgākajiem cilvēkiem. Tas radīja milzīgu iztrūkumu federālajā budžetā.

Kādu citu iemeslu dēļ esmu mainījis savus uzskatus par Republikāņu partiju?

Pirmkārt, ir vissvarīgāk – republikāņi netic globālās sasilšanas briesmām un iespējām lietās labā kaut ko izdarīt. Tas nozīmējot tikai izdot daudz naudas, bet bez labvēlīgiem rezultātiem, Tā republikāņu partijas kandidāte viceprezidenta amatam 2008. gadā Sāra Peilina izteicās, ka sasilšana gan notiek, bet darīt tur nekā nevarot, varot tikai izdot daudz naudas. Izbijušais partijas kandidāts pirms Trampa (*D. Trump*) izraudzīšanas Marco Rubio izteicās

līdzīgi. Vispār globālās sasilšanas jautājumi republikāņu debatēs bija tabu.

Manuprāt globālā sasilšana ir lielākais drauds cilvēces nākotnei. Sasilšanai var būt lielākas sekas nekā ISIS teroram, prezidenta Putina agresijai vai pat kaņam.

Otrkārt, republikāņi ASV kongresā, sākot ar apm. 2010. gadu, niekojušies, blēņojušies un ālējušies, mēģinot atcelt t.s. *Obamacare* (ACA) kādas 60 reizes. Manuprāt, tautas veselība ir tikpat svarīga kā valsts aizsardzība pret ārējiem ienaidniekiem. Vispārēja veselības apdrošināšana, vismaz pavalstniekiem, ir katras valdības un valsts uzdevums un pienākums. Pateicoties *Obamacare*, kādi 20 miljoni ieguva veselības apdrošināšanu, lai gan apm. Kādi 25 miljoni ir bez tās. Gandrīz visas attīstītās valstis Eiropā un citur apdrošina savus iedzīvotājus pret slimībām un nelaimes gadījumiem, bet ne ASV, jo republikāņi ir pret.

Treškārt, attieksme pret ieroču kontroli. Republikāņi uztraucas par ISIS un citu teroristu darbību ASV, kur pēdējā laikā cietuši varbūt simti cilvēku. Tajā pašā laikā no mūsu noziedzniekiem ar šaujamo ierociem katru gadu mirst kādi 30 tūkstoši. Republikāņi, ieskaitot pat dažus Augstākās tiesas tiesnešus, ir pret jebkādiem ieroču ierobežojumiem, arī ne pret tiem, kas galvenokārt domāti kaņam. Svētais ASV konstitūcijas 2. papildinājums!!!

Ceturtkārt, starp republikāņiem ir vairāk reliģisko fanātiķu

un sieviešu tiesību noliedzēju nekā starp demokrātiem. Daļa republikāņu pat grib aizliegt abortus un sodīt sievietes, kas tos izdara (*D. Tramps*). Tajā pašā laikā tie grib ierobežot vai pat aizliegt kontraceptīvus.

Piektkārt, republikāņi apsūdz demokratu, ka viņu prezidenta laikā stipri vājinājušies bruņotie spēki un valsts aizsardzība, lai gan ASV militārajām vajadzībām izdod apmēram 40% no tā, ko visa pārējā pasaule kopā. ASV kopā ar savien NATO sabiedrotajiem ir lielākais militārais spēks pasaulē un tālu pārspēj to, ko izdod Krievija, Ķīna un Ziemeļkoreja. Tikai republikāņu prezidenta kandidāts Tramps grib vājināt NATO kopību! Aizsardzības izdevumu palielināšana, kā to iesaka Republikāņu partija, var atraut līdzekļus izglītībai un tautas veselībai.

Seškārt, republikāņi uztraucas par nelikumīgiem imigrantiem, bet līdz šim viņi šajā lietā nekā nav darījuši. Viņi noraidījuši demokratu un prezidenta Obamas priekšlikumus, bet pašiem republikāņiem nekādu konkrētu ideju nav bijis. Vai Donalda Trampa „Berlīnes mūris” atrisinās imigrācijas lietas?

Beidzot varētu minēt, ka republikāņi strādājuši pret prezidentu Obamu, lai viņam kaitētu, ar mērķi panākt to, lai tas būtu viena termiņa prezidents. Kad tas neizdevās, tad noraidīja visus viņa priekšlikumus un ierosinājums un pat apturēja valdības darbību.

Tagad nonākam pie paša Republikāņu partijas kandidāta perezidenta amatam Donald

Trampa vai viņu trumpja dūža. Liekas, viņš iemantojis lielu daļu republikāņu uzskatus un politiku. Vai Tramps būs atrisinājums ASV problēmām? Esmu dzirdējis vairākus latviešus, ka tie šoreiz vēlēšanās nepiedalīšoties, jo nevarot balsot pret saviem tradicionālie uzskatiem un par Hilariju Klintoni. Manuprāt, šāda nostāja var būt vieglprātīga, bezatbildīga. Protams, Hilarijai ir trūkumi, viņa ir kļūdījies, bet viņu nevar salīdzināt ar to, kas Latvijai, ASV un pārējai pasaulei var draudēt, ja *D. Tramps* kļūs par prezidentu. Viņš grib būt draugs ar Krievijas prezidentu V. Putinu, ko viņš apbrīno un sauc par stipru vadoni. Stiprs vadonis esot bijis Musolini un citi diktatori.

Nākošajās vēlēšanās iznā-

kums varētu būt tāds, ka, iespējams, Trampu ievēlēs, pat pateicoties tam, ka ASV latvieši vēlēš par viņu, nebalsos par H. Klintoni vai vispār vēlēšanās nepiedalīsies. Kā jutīsies šie latvieši, kad Putins uzbruks Latvijai vai Igaunijai un Lietuvai un ASV tās neaizstāvēs, jo Baltijas valstis nav izpildījušas savas saistības ar mums? Vai ar to domāts pats *D. Tramps*, ASV, NATO?

Esmu pārliecināts, ka šoreiz visiem latviešiem jābalso par Demokratu partijas kandidāti Hilariju Klintoni. Tikpat svarīgi, lai ASV nākamajā kongresā būtu pēc iespējas mazāk globālās sasilšanas noliedzēju, ieroču un reliģisko fanātiķu, sieviešu tiesību noliedzēju, Tējas partībnieku un citu ekstrēmistu, kas Republikāņu partijā atraduši patvērumu.

Senais arods joprojām godā. Skursteņslauķi agrā rīta stundā pie redakcijas nama // FOTO: Ligita Kovtuna

Rūta Dimanta: “Mēs esam tā palīdzības balss, kas skan.”

INESE RAUBIŠKE

Ziedot.lv – šo pirms 13 gadiem izveidoto labdarības organizāciju tikai retais Latvijā nav dzirdējis. Sabiedrībā to pazīst, tai uzticas, sadarbojas, augstu vērtē, par ko liecina arī daudzās atzinības. Tikai daži piemēri: Par pozitīvu pārmaiņu veicināšanu valstī balva “Labā zvaigzne” (jau 2004), Kārļa Ulmaņa Draudzīgā aicinājuma medaļa (2009), Vairas Viķes-Freibergas pateicības raksts un sudraba piemiņas nozīme ar Maizes fonda simbolu – rudzu vārpu (2010). Vairākus gadus Ziedot. lv ieguvusi reklāmas balvas “ADwards” finalista diplomu... Un tam visam no pirmās dienas līdz dzīvojuši Ziedot.lv vadītāja Rūta Dimanta, kuŗas darbs arī augstu novērtēts (arī

organizācijām.

Tolaik es tikko pēc sava otrā bērnība kopšanas atvaļinājuma biju atgriezies darbā Nevalstisko organizāciju centrā un man piedāvāja vadīt šo, manu prāt, interesanto projektu.

Tobrīd maz ko sapratu no mājaslapām, e-pastiem... vispār jau mums visiem bija sveša pat iepirkšanās internetā, kur nu vēl ziedošana ar tā starpniecību. Pamazām sākām atsaukties uz cilvēku lūgumiem un to, kas sabiedrībai vajadzīgs. Mums bija skaidrs, ka cilvēks nekad neziedos tam, ko neuzskata par svarīgu. Atceros, ka pirmā individuālā palīdzība bija kādam bērniņam acu operācijas veikšanai. Slimnīcas ārsti ieteica bērnu vest uz Tulu Krievijā.

rentspējai kooperatīvā filantropijā”. Un tad 2005. gads – kopā ar UNICEF tiek rīkots starptautisks projekts “Palīdzība cunami cietušajiem bērniem Indonēzijā” un pirmo reizi Ziedot.lv gada laikā ziedojumos saņem vairāk nekā pusmiljonu latu... Ziedot.lv darbībā veidojas jauni virzieni un programmas, kuŗas īstenojot tiek palīdzēti slimiem bērniem un jauniešiem, bērniem no trūcīgām un sociālā riska ģimenēm organizēta bezmaksas piedalīšanās vasaras nometnēs un interešu pulciņos. Sociālās palīdzības programma tiek uzsākta ekonomiskās krīzes laikā – zināmākie rīkotie un atbalstītie projekti ir “Paēdušai Latvijai”, “Kopgalds – siltas

segtas no ziedojumiem – tās apmaksā Swedbank un SEB. Katru gadu esam pakļauti zvērinātu auditu pārbaudei. Un ne velti Valsts Ieņēmumu dienests mums piešķīris Sabiedriskā labuma statusu (kas dod ziedotājiem iespēju saņemt ienākuma nodokļa atlaides). Mūsu darbā ir uzstādījums – labdarībā katrs eiro ir jāiegulda tikpat rūpīgi, kā to dara banka – lai būtu pēc iespējas lielāks sabiedrības labums un nevienam netiktu nodarīts pāri.

Taču arī jums nākas saskarties gan ar negodprātīgiem palīdzības lūdzējiem, gan ar tā saucamajām „labdarības organizācijām”?

Labdarības organizācijas ir sabiedrības spogulis. Ir godīgi uzņēmēji un ne tik godīgi... Protams, esam saskārušies ar dažādiem gadījumiem, piemēram, kad organizācijas pieņem ļoti līdzīgu nosaukumu mūsējām. Īslaicīgi varbūt tām par labu tas nostrādā... bet šādi iegūti līdzekļi svētību nenesīs. Mums žēl, ja kāds ziedotājs uzķeras uz viltībām. No savas puses varu tikai ieteikt: ja vēlaties ziedot caur kādu organizāciju, tad iepriekš painteresējieties par tās pagātņi.

Cilvēki parasti nenāk šurp, atspertot durvis ar kāju, nenāk ar saukli „es esmu trūcīgais, ko jūs man tagad dosiet?” Lai gan ikvienā sabiedrībā arī tādi ir sastopami. Mums nav tiesību kādam aizrādīt, ka viņš dzīvo pārāk izšķērdīgi vai pārāk trūcīgi. Bet, nākot pie mums, jābūt konkrēti formulētai vajadzībai, kuŗu objektīvi pats nevar nodrošināt. Un to nu mēs rūpīgi izvērtējam.

Lūgt ir ļoti grūti. Pārsvārā cilvēks cenšas pats tikt galā. Ir smagi sev atzīt, ka nevar savam bērnam palīdzēt... Nāk ar kaunu, ka jāgriežas pēc palīdzības pie sabiedrības. Mēs esam tā palīdzības balss, kas skan.

Vai sadarbojaties arī ar sociālajiem dienestiem?

Jā, jo ir gadījumi, kad cilvēkam vajadzētu saņemt palīdzību no valsts, bet viņi to neprasa. Un tad gan mēs ziņojam sociālajiem dienestiem, ka cilvēkam pienākas, bet viņš nez kādēļ ir palicis bešā. Tā notiek, kad cilvēki pēkšņi ir saslīmuši un neorientējas, ka uz viņiem attiecas sociālā dienesta palīdzība. Jautāju: “Vai esat maksājis nodokļus?”, man atbild: “Jā, visu mūžu to esmu darījis.” “Nu, tad tagad ir pienācis tas brīdis, kad arī jūs varat prasīt atpakaļ.” Labdarība nav valsts budžeta caurums lāpīšana. Bet latviešiem vispār ar palīdzības lūgšanu iet visai grūti.

Vai redzat, ka sabiedrība pēc krīzes sākusi dzīvot labāk?

Es varu teikt, ka kļūst labāk, jo labdarības organizācija ir tāds kā lakmusa papīrītis, kas rāda, kas sabiedrībā ir vajadzīgs. Ja aizbrauktu, piemēram, uz Vāciju un tur labdarības

organizācijai pajautātu, kādas viņiem ir aktuālātes – tad tās stipri atšķirtos no mūsu (arī no Krievijas, Ukrainas utt.). Ja pirms pāris gadiem cilvēki nāca mums palīdzībai prasīt 50 vai 60 eiro, lai apmeklētu ārstu, tad šodien viņi (protams, ne visi) spēj to sakrāt. Atceros, kā krīzes laikā kāda mamma nāca prasīt bērniņam pretšāpju līdzekļiem piecus eiro, tagad tādu lūgumu nav. Tas parāda, ka mēs dzīvojam arvien labāk... tagad nāk lūgt līdzekļus, lai iegādātos pretvēža tabletes, ko valsts neapmaksā... Un tad iestājas tas moments, ka valsts no sava budžeta cilvēku nevar glābt, bet es, Rūta Dimanta, to varu...

Man ir paveicies, ka mans darbs man visu laiku norāda – redz, kur ir istās vērtības!

Es ar ļoti lielu cieņu izturo pret senioriem, kuŗa paaudzi, kuri zina, kā ir, kad NAV... kuŗi pārdzīvojuši laikus, kad nebija ko ēst. Viņi bieži vien ir pirmie, kas nāk un palīdz.

Bet, ja par pārdzīvoto krīzi – tad šodien uz to varam atskatīties kā pārbaudījumu un reizē mācību mums visiem. Bijām pārlietu tālu aizgājuši materiālismā, un piepeši vienkārši tika norauts „stop krāns”. Svētīgi, ka tika skarta augstprātība, savtīgums...

Pirms pusgada Ziedot.lv īstenoja kādu skaistu savu sapni, ar kuŗu lepojas.

Arī mēs, labdarības organizācija, domājam, ko savai valstij simtgadē varētu uzdāvināt. Un tas varētu būt mūsu ilgā sapņa īstenojums – bērnu rehabilitācijas centrs. Nu mūsu jaunajā mājvietā Rīgā, Indrānu ielā 13, jau pusgadu darbojas šāds centrs „POGA”.

Drīzumā jums ir tikšanās ar ārpus Latvijas dzīvojošiem latviešiem.

Septembrī došos uz Daugavas Vanagu rīkoto sietu “Straumēnos”. Jutos pagodināta, jo esmu ielūgta nolasi referātu “Vai Latvijas valsts var pastāvēt bez labdarības?”

Un ko domā pati Rūta? Vai var?

Pagaidām referātam man vēl ir tikai sagatavotas tēzes, bet esmu pārliecināta, ka bez labdarības Latvijas valsts nebūtu izveidojusies. Prātā nāk Augusta Deglava romāns „Rīga”, kuŗā autors parādījis arī mecenātisma uzplaukumu 19. gadsimta Rīgā. Spožs piemērs tam – pašā galvaspilsētas centrā, Merķeļa ielā, stāv unikālais Rīgas Latviešu biedrības nams. Un lai atceramies Džeimsu Armitstedu, Rīgas Lielās ģildes vecāko, kuŗš Rīgas pilsētai novēlēja savus naudas līdzekļus, par kuŗiem 1899. gadā tika uzcelta un uzturēta pirmā bērnu klīniskā slimnīca Latvijas teritorijā... Arī Daugavas Vanagi visu okupācijas laiku nesavtīgi deva pieņemumu Latvijas valsts atgūšanai... Vai mēs atgūtu savu valsti, ja cilvēki neziedotu laiku, darbu, savu dzīvi...?

daži piemēri): Ministru Kabineta Atzinības raksts (2007), Atzinības raksts no Ipašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās (2008), LASAP Sabiedrisko attiecību gada balva (2009), Spīdolas balva (2010), Triju Zvaigžņu ordenis (2010), 2012. gadā Rūta ieņem 23. vietu starp žurnāla “Forbes” izraudzītajām 25 visveiksmīgākajām biznesa sievietēm. Pērn Ziedot.lv vadītāja saņēma Eiropas Pilsoņu balvas goda medaļu, bet šī gada maijā mecenātu Ināras un Borisa Teterovu fonds piešķīra Rūtai īpašo apbalvojumu – Goda zīmi ar pirmo kārtas numuru...

Bet kāds bija Ziedot.lv ceļa sākums?

2003. gadā, kad sākām darbu, mērķis bija izmantot Swedbank (toreizējās Hansabankas) internetbanku labdarībai. Un doma bija tāda, ka mēs – Ziedot.lv – kā labdarības organizācija būsim tāds kā tilts – no vienas puses tie, kuŗiem vajadzīga palīdzība, un no otras – kuri vēlas palīdzēt. Vārdu sakot, mēs palīdzēsīm vākt līdzekļus, lai darītu labus darbus. Sākotnēji bija tikai uzstādījums (nebija lielas vīzijas) būt vairāk par tādu kā rīku, palīdzot citām

Toreiz, 2004. gadā, mums vēl nebija pieredzes darbā ar Rietumiem, nebija attīstījusies sadarbība ar ES valstīm, nebija vēl tik brīva pārvietošanās iespēja, turklāt pastāvēja stipras valodas barjeras... Tagad, protams, skatoties 15 gadu griezumā, daudz kas ir mainījies (un es redzu savas valsts attīstību), mums ir pieejama ES medicīna, ir pieejamas daudzas lietas, kuŗas pirms 10 gadiem bija iespējamas tikai ar labdarības palīdzību. Jāpiebilst – kopš Krievijas iebrukuma Krimā mēs pieņemām arī savu iekšējo lēmumu nesadarboties ar Krieviju. Ja mūsu valsts un ES pieņemusi sankcijas, tad arī mēs, labdarības organizācija, tām sekojam.

Acīmredzot veiksme rosināja un deva spēku darboties tālāk – 2003. gada darbības pārskatā teikts – 5 darbības nedēļās 5 labdarības projektiem ziedoti 3826,19 lati, 2004. gadā jau uzsākta palīdzības sniegšana smagi slimu bērnu ārstēšanai un rehabilitācijai, reizē organizējot mācību programmu citām nevalstiskām organizācijām “NVO institūts”, kā arī rīkojot konferenci “Jaunas iespējas uzņēmuma konku-

maltītes atbalsts” un “Sasildi Latviju”, veselības programmu ietvaros īstenoti projekti “Smagi slimu cilvēku atbalsts”, “Otrreiz piedzimt”, “Onkoloģisko pacientu atbalsta programma”, invalidu un veco cilvēku atbalstam rīkoti un sniegta palīdzība projektiem “Mājas aprūpe”, “Dzīvespriecīgi pensionāri”, “Uzdāvinī vecmāmiņai Ziemsvētkus”... Ziedot.lv rīkotajos un atbalstītajos projektos izpaužas patiesas rūpes gan par cilvēkiem, gan apkārtējo vidi un dzīvniekiem, gan par mūsu vēsturi un kultūru... Šogad ziedojumu statistika līdz 15. augustam uzrāda jau 554 702,40 eiro.

Vai šis ir stāsts par to, ka sabiedrības uzticība pamatojas uz labdarības organizācijas nevainojamo reputāciju?

Labdarības organizācijai visvarīgākais ir tās reputācija – par to mēs stāvam un kritām. Visa ziedotā nauda 100% apmērā nonāk rūpīgi izraudzītiem un pārbaudītiem labdarības projektiem (visām ārstniecības palīdzībām ir ārstējošo ārstu norikojums). Ziedot.lv neietur nekādas komisijas maksas vai starpniecības naudas, administratīvās izmaksas netiek

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

PBLA daliborganizāciju paziņojums, pieminot Molotova – Ribentropa pakta parakstīšanas dienu

PASAULES BRĪVO LATVIEŠU APVIENĪBA

Šajā nedēļā, konkrēti – 23. augustā, pirms 77 gadiem divu lielu varu slepenā vienošanās izšķīra Eiropas likteni un noveda pie Otrā pasaules kara, kas prasīja vairāk nekā 60 miljonu cilvēku dzīvību. 1939. gada 23. augustā tika parakstīts Molotova – Ribentropa pakts un tam pievienotie slepenie protokoli, tādējādi sadalot ietekmi Eiropā un nolēmjot trīs 1918. gadā neatkarību ieguvušās Baltijas valstis okupācijai 50 gadu garumā. (..)

Sobrīd esam jaunu izaicinājumu priekšā. Pēdējos gados Krievija, raušoties uz Padomju Savienības krāsmatām, demonstrē arvien lielāku agresiju un grauj pēc Aukstā kara beigām iedibināto starptautiskās drošības kārtību, pārkāpjot citu valstu robežas un to suverēnās tiesības. Mēs katēgoriski nosodām Krievijas militāro iejaukšanos Ukrainā un īstenoto Krimas aneksiju, un iestājamies pret tās atzīšanu starptautiskos forumos. (..)

PBLA, kas savulaik ieguldījusi lielas pūles un enerģiju, lai panāktu Latvijas uzņemšanu Ziemeļatlantijas līguma organizācijā, pauž bažas par izteikumiem, kas apšaubā šīs organizācijas nozīmīgo lomu un kolektīvās aizsardzības principus. Mēs atkārtoti vēršamies pie Latvijas valdības ar aicinājumu apliecināt savas rūpes par Latvijas drošību un izpildīt NATO saistības, nekavējoties atvēlot valsts aizsardzībai vismaz 2% no IKP. (..)

Nemot vērā informācijas telpas lielo mūsdienu nozīmi, arī drošības izaicinājumu kontekstā, mēs aicinām tautiešus un Latvijas valstspiederīgos stāvēt Latvijas drošības sardzē, aizstāvēt to privātās sarunās un publiskos forumos. Tas ir mūsu pienākums pret mūsu senčiem, kas izcīnīja Latvijas neatkarību, un pienākums pret latviešu tautu šodien un nākotnē.

PBLA daliborganizāciju vārdā Amerikas latviešu apvienības priekšsēdis **Pēteris Blumbergs**, Dienvidamerikas un Karību latviešu apvienības priekšsēde **Renāte Albrehta**, Eiropas latviešu apvienības priekšsēdis **Kristaps Grasis**, Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē priekšsēde **Kristīne Saulīte**, Latviešu Nacionālās apvienības Kanadā priekšsēdis **Andris Ķesteris**.

21. augustā svinam mūsu valstiskuma de facto atjaunošanas 25. gadadienu

1991. gada 21. augustā Latvijas Republikas Augstākā padome pieņēma konstitucionālo likumu "Par Latvijas Republikas valstisko statusu", de facto atjaunot Latvijas valsts neatkarību. Tādējādi mūsu valsts kā pilntiesīgs starptautisko tiesību subjekts at-

griezās pasaules aprītē. Ar šo likumu tika atjaunota 1922. gada Satversme ar tajā ietvertajām Rietumu demokrātiskas un tiesiskas valsts vērtībām. Līdz ar konstitucionālā likuma pieņemšanu savu juridisko spēku Latvijā zaudēja PSRS likumi un aizsākās de facto atjaunotās valstiskās neatkarības starptautiskā atzīšana.

21. augustā svinības sāksies Saeimas namā, kur notiks 1991. gada 21. augusta vēsturiskajiem notikumiem veltītās pastmarkas un aploknes pirmās dienas zīmogošana. Svētku sarīkojumi turpināsies ar Ekumēnisko dievkalpojumu Doma baznīcā. 25. gadadienas svinību centrālais notikums būs ziedu nolikšanas ceremonija pie Brīvības pieminekļa, kur klātesošos uzrunās Valsts prezidents Raimonds Vējonis, Saeimas priekšsēde Ināra Mūrniece un Baltijas un Ziemeļvalstu parlamentu (NB8) spikeru vārdā Latviju sveiks Islandes parlamenta priekšsēdis Einars K. Gudfinnsons (*Einar K. Gudfinnsson*). NB8 valstu parlamentu priekšsēžī, kuŗi 21. augusta svinīgajos sarīkojumos Rīgā piedalīsies pēc Saeimas priekšsēdes ielūguma, ceremonijas laikā parakstīsies Brīvības pieminekļa viesu grāmatā. Jēkaba laukumā pie Saeimas nama notiks koku stādīšana, kas turpina jau agrāk iedibinātu tradīciju – Baltijas valstu un Ziemeļvalstu parlamentu priekšsēžī kopā ar bijušajiem Augstākās padomes deputātiem, kuŗi pirms 25 gadiem pieņēma izšķirošo lēmumu par Latvijas Republikas valsts varas atjaunošanu, iestādīs ošus un cerīņus. Dzintaru koncertzālē Jūrmalā notiks neatkarības de facto atjaunošanas gadadienai veltīts svinīgs koncerts.

1991. gada barikāžu muzejā konference "25 gadi Latvijas Republikas atjaunošanai de facto"

Šogad aprit 25 gadi kopš 1991. gada 21. augusta, kad LR Augstākā Padome pieņēma konstitucionālo likumu "Par Latvijas Republikas valstisko statusu", kamēr OMON bruņutransportieri atradās dažu metru attālumā – Doma laukumā. 19. augustā 1991. gada barikāžu muzejā (Krāmu ielā 3, 3. stāvā) notiks konference "25 gadi Latvijas Republikas atjaunošanai de facto". Konferenci rīko 1991. gada barikāžu dalībnieku biedrība un Latvijas juristu apvienība. Konferencē tiks aplūkoti 1991. gada augusta puča notikumu juridiskie un vēsturiskie aspekti. Pēc zinātniskajiem referātiem atmiņās dalīsies tā laika Latvijas Tautas frontes vadītājs Romualds Ražuks, Ministru Padomes priekšsēža Ivara Godmaņa apsardzes priekšnieks Andris Bunka, Velta Puriņa u.c.

Latvijā ieradīsies ASV viceprezidents Džo Baidens

Pēc Valsts prezidenta kancelejas informācijas, vizītē Latvijā 23. augustā ieradīsies ASV viceprezidents Džo Baidens (*attēlā*).

Baidens tiksies ar triju Baltijas valstu prezidentiem. ASV viceprezidentam paredzētas arī divpusējās tikšanās ar Raimundu Vējoni un Ministru prezidentu Māri Kučinski. Paredzēta arī Demokrātu partijas pārstāva Džo Baidena publiska uzruna Baltijas valstu iedzīvotājiem.

Agentūras BNS aptaujātie ārpolitikas eksperti un politiķi gaidāmo ASV viceprezidenta vizīti Latvijā nodēvējuši par nepārprotamu politiskā atbalsta signālu, kas būs īpaši nozīmīgi pēc Varšavā notikušās NATO galotņu apspriedes (samita). 1942. gadā dzimušais Baidens ir pieredzējis ASV politiķis no Demokrātu partijas. ASV viceprezidenta amatā viņš tika apstiprināts 2009. gadā. Pirms tam, kopš 1973. gada, Baidens bija ASV senātors. Kopumā viņš šajā amatā ticis pārvelēts sešas reizes. Latvijas augstākās amatpersonas ar Baidenu iepriekš tikušās ārvalstu vizītēs. 2014. gadā Baidens apmeklēja arī Lietuvu. 2011. gadā toreizējais Latvijas Valsts prezidents Valdis Zatlers Vašingtonā Baidenam pasniedza Triju Zvaigžņu ordeņa II šķiras apbalvojumu.

Eiropas vizītes ietvaros līdz 25. augustam Baidens apmeklēs arī Turciju un Zviedriju.

Aizsardzības ministrs Bergmanis Nova Odesā tiek ar Brazīlijā dzīvojošajiem latviešiem

Oficiālās vizītes laikā Brazīlijā aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis apmeklēja Nova Odesu Sanpaulu pavalstī, kur tikās ar Brazīlijā dzīvojošajiem latviešiem un Nova Odesas mēru Benjaminu Bilu Vjeriu de Souza (*Benjamim Bill Viera de Souza*). Ministrs ar Brazīlijas latviešiem pārrunāja gan Latvijas un Brazīlijas aktualitātes, gan sportistu sniegumu Riodežaneiro 31. Vasaras olimpiskajās spēlēs. Latviešu biedrība savukārt iepazīstināja ministru ar biedrības aktualitātēm un nākotnes plāniem.

Ministrs viesojās Nova Odesas 1. Latviešu baptistu baznīcā un Latvijas goda konsulatā Brazīlijā, kā arī svinīgā ceremonijā iestādīja koku vietā, kur plānots celt Latviešu centru. Nova Odesu mēdz dēvēt par "zaļo paradīzi", tāpēc vides aizsardzībai šeit pievērs ļoti lielu nozīmi.

Aizsardzības ministrs tiek ar Brazīlijas latviešiem

SPILGTS CITĀTS

"Būvēt spēcīgu Latvijas tēlu uz ārpusi..."

Enerģiskais latviskums zemes pretējā pusē – tā varētu dēvēt **Anitu Andersoni**. Viņa gan dzimusi Austrālijā, bet visu dzīvi aktīvi iesaistījusies latviskuma kopšanā un tagad ar vērienu gatavojas Latvijas simtgades svinībām.

Intervijā žurnālā *Sestdiena* Anita stāsta par savu dzīvi tālajā kontinentā, par kultūras norisēm un par daudz ko citu. Viņai tika jautāts, ko viešņa stāstījusi konferencē "Latvieši pasaulē – piederīgi Latvijai", kas jūlija beigās notika Latvijas Nacionālajā bibliotēkā?

Pedalījos paneldiskusijā Latvijas valsts simtgade – iespēja stiprināt latvisko kultūrtelpu, ko vadīja Eiropas Latviešu apvienības priekšsēdis Kristaps Grasis. Aprakstīju veidus, kā mēs varētu sadarboties ar Latvijas simtgades biroju un Kultūras ministriju, lai arī Austrālija un Jaunzēlande varētu piedalīties lielajos svētkos. Vēl nozīmīgāk ir, kā Latvijas tēlu saredz ārpusē. Tas būs vēl svarīgāk nākotnē, jo Austrālijas plašsaziņas līdzekļos reti nonāk informācija par Latviju. Lielākais informācijas avots esam mēs paši, jo daudzliem no mums darba ikdienā ir vairāk sakaru ar austrāliešu nekā ar latviešu sabiedrību. Mēs esam kā sūtņi, vēstnieki. Bēdīgi satraucošie Donalda Trampa vēstījumi izskanēja arī Austrālijā, un tāpēc vēl jo svarīgāk Latvijas tēlu uz ārpusi būvēt, cik vien spēcīgu un pozitīvu varam. Mums, paaudzēm, kas piedzimušas Austrālijā, ir tāds liktenis, ka Austrālijā neesam īsti austrālieši un Latvijā neesam īsti latvieši. Bet tas nav slikti. Tas vienkārši tā ir. Esmu ļoti pateicīga saviem vecākiem, ka viņiem bija tik svarīgi mani audzināt kā latvieti, sākot ar pirmajiem vārdiem. Man tas ir bijis tik ļoti pozitīvs pārdzīvojums un tā mani bagātinājis, ka mēs ar vīru nolēmām: šo ceļu ies arī mūsu kopīgie bērni.

Nova Odesai bija gods uzņemt Latvijas Republikas aizsardzības ministru Raimonda Bergmani, kuŗš savu Olimpisko spēļu vizīti izmantoja arī, lai apmeklētu pilsetu. Galvenais apmeklējuma iemesls bija satikt Nova Odesas latviešu kopienu un apskatīt zemi, uz kuras paredzēta Latviešu Kultūras centra būvniecība. Ministrs kopā ar latviešu kopienu par godu šim apciemojumam svinīgi iestādīja koku – Balto Ipe (*Tabebuia roseoalba*). Ministrs arī tikās ar Nova Odesas mēru Benjaminu Bilu Vjeriu de Souza (*Benjamim Bill Viera de Souza*). Tikšanās laikā ministrs pateicās pilsetas vadībai par ieguldījumu latviešu kultūras saglabāšanā un pārrunāja nākotnes sadarbības iespējas. Dienas nobeigumā Bergmanis Latvijas Goda konsulāta telpās tikās ar Nova Odesas latviešu kopienu, ar kuŗiem pārrunāja gan Latvijas un Brazīlijas aktualitātes, gan sportistu sniegumu Riodežaneiro Olimpiskajās spēlēs. Brazīlijas Latviešu kultūras apvienība savukārt iepazīstināja ministru ar Brazīlijas latviešu iecelšanas vēsturi un lielākajām latviešu kolonijām Brazīlijā, kā arī ar apvienības aktivitātēm, lielākajiem pārbaudījumiem un nākotnes plāniem.

Rīgas svētki kino zīmē

Trīs dienas Rīgā plaši tika svinēta galvaspilsētas 815 gadu jubileja. Šogad svētki norisinājās kino zīmē un kino valdīja visur. Bija kino meistarklases un priekšnesumi, kuŗos iesaistījās ne tikai

pašmāju kino mākslinieki, bet arī viesmākslinieki no sadraudzības pilsētām. Svētku viesi sarīkojumu gaisotnē varēja baudīt kino maģiju. Īpaša uzmanība tika pievērsta režisoram Jānim Streičam. Bija iespēja sēsties pie viena galda ar izcilu režisoru un viņa aktieriem, lai izzinātu Streiča karjēru un dzīvi.

Vecrīgā, Līvu laukumā, 12. augustā tika atklāta piemiņas zīme pirmajam publiskajam kino seansam Rīgā, kas notika pirms 120 gadiem – 1896. gada 28. maijā (pēc vecā stila) Kaļķu ielā 11. Līdz ar šo simbolisko sarīkojumu tika atklāti šā gada Rīgas svētki, kas šogad noritēja kino zīmē.

1896. gadā tika demonstrētas braļu Ogista un Luī Limjēra (*Auguste Lumière, Louis Lumière*) veidotās filmiņas. Avīzēs rakstīja, ka visvairāk Rīgas publikai patikušas "Vilciens pienākšana Sjotas stacijā" un "Londonas ielas". Piemiņas zīme turpmāk atradīsies Līvu laukuma bruģētā gājēju celiņa vidū, apbūves laukuma teritorijā, kuŗā vēsturiski atradās Kaļķu ielas 11. numura nams. Piemiņas zīmes autors ir tēlnieks Ģirts Burvis, un tajā atveidoti braļu Limjēru "kineamatografa" Rīgas un Parīzes kinoseansu datumi, tā ka pirmais kinoseanss Rīgā notika tikai nepilnu pusgadu pēc pirmā publiskā kinoseansa Eiropā 1895. gada 28. decembrī Parīzes *Grand Café*. (*Turpināts 10. lpp.*)

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS
GORDONS

Augustā, kad ļaudis dodas atvaļinājumā, politikā valda tāda spiedīga svelme, un neatvairāmi tuvojas trauksmains rudens, pretim 8. novembrim, kad par ASV prezidentu kļūs Hilarija Klintonē vai – Donalds Tramps.

Šajā jautājumā ļoti atklāts ir Maskavas portāla un laikraksta *Zavtra* publicists Vladislavs Šuriginis, kam nav jāpieturas pie politikorektuma: “Ja uzvarēs Hilarija Klintonē, tas nozīmēs, ka pastiprināsies Amerikas iekaušanās pasaules politikā un tāpat pieaugs spiediens uz Krieviju, ko izdarīs gan ASV un ES, gan Krievijas rietumnieciskā (!) elite. Bet ja uzvarēs Donalds Tramps, tad līdz ar viņu uzvarēs izolacionistiskās tendences, un Krievija iegūs vairākus relatīvas stabilitātes gadus, un tai būs iespējas īstenot savas nacionālās intereses.” Manuprāt, šai jautājumā viss ir pateikts – kas ir kas un ko var sagaidīt.

Sadalītās un daļēji ielenktās Ale-

po iedzīvotāju ciešanas ir neapraķstāmas, un *Der Spiegel* atzīst, ka Vācijas kanclere Merkele te ir bezspēcīga (*ohnmächtig*), un ne tikai Merkele, bet arī ASV prezidents un Lielbritānijas jaunā premjere. *New York Times* šai sakarā atgādina, ka Anglija un Francija 1915. gadā, sadalot vēl neiekaroto laupījumu Tuvajos Austrumos, ar lineālu uz kartes “uzzīmēja” divas mākslīgas (!) valstis – Iraku un Sīriju, ignorējot reliģiskās, etniskās un sociālās īpatnības un atšķirības. Kopš 2003., respektīvi, 2011. gada, mēs redzam, kādās liesmās šīs abas zemes deg. Tikmēr Krievijas militārā iekaušanās cīņās, kas mutuoļo Alepo perimetru, pastiprinās, un ASV, nesaskatot izeju no haosa, “ļauj Krievijai iestīgt šajā mūklajā”, kā izteicies kāds analitiķis.

Kārtējais, šoreiz pamatīgs politiskais pārsteigums Maskavā: Putins atcēlis no amata Krievijas prezidenta administrācijas vadītāju Sergeju Ivanovu, – faktiski otro cilvē-

ku valsti, un viņa vietā iecēlis līdzšinējo Ivanova vietnieku – 44 g. v. igauni Antonu Vaino, kurš vecotēvs Kārlis Vaino no 1978. līdz 1988. gadam bija Igaunijas KP CK pirmais sekretārs.

Ivanovs ir ilggadējs Putina līdzgaitnieks – vēl no kopīgām gaitām KGB aparātā. 2008. gadā, kad Putinam konstitucionālu aspektu dēļ vajadzēja uz četriem gadiem aiziet, dodot prezidenta amatu kādam citam, padomā bija izvīzīt Ivanova kandidatūru, taču Putins acimredzot baidījās, ka šis vīrs var izrādīties pārāk patstāvīgs, un izvēle krita uz Dmitriju Medvedevu, kurš patiešām šos četrus gadus bija tikai izkārtne, lelle, faktiski – klausot Putinam kā pagaidu premjēram...

Neilgi pirms Ivanova atstādīšanas Putins šķīrās no cita veca līdzgaitnieka – konglomerāta “Krievijas dzelzceļi” ilggadējā vadītāja Vladimira Jakučina, kurš acimredzot bija kļuvis pārāk iedomīgs.

Interesanti, ka Putins, atstādinot vēl nupat tik vareno Ivanovu no prezidenta administrācijas vadītāja amata, iecēla viņu par – ievēlēt elpu – “prezidenta speciālo pārstāvi dabas aizsardzības, ekoloģijas un transporta jautājumos”. Šķan kā izsmieklis. Atgādināsim, ka Staļins, iekāms apcietināt vai “novākt” savus pretiniekus vai sāncenus, uzticēja viņiem, teiksim, pasta vai ūdensceļu resoru... Tagad laiki maigāki, bet paņēmieni līdzīgi.

Iezīmējas šāda aina: Putins atbrīvojas no saviem “kursabiedriem” un līdzgaitniekiem, kuri viņu “pārāk labi pazīst”, un aizvieto viņus ar gados jaunākiem, paklausīgiem un disciplinētiem ierēdņiem, kuri pazīst Putinu tikai kā “nācijas vadoni” un autoritāru “valsts galvu”. Nelielās liberālās partijas “Rietumu izvēle” priekšēja vietnieks Kirills Šulika raksta: “Putins baidās no galma apvērsuma.”

Vēl pavisam nesen, gubernatoru maiņas dienās, tika mēlots, ka

Putins baidoties pārāk attālināties no Maskavas. Tagad viņš jau devies uz Pēterburgu, lai tur “svinētu izlīgumu” ar nupat vēl “nekaunīgo un neciešamo” Turcijas prezidentu Erdoganu, un uz Baku, lai tur tiktos ar Azerbaidžānas prezidentu Ilhamu Alijevu un, galvenais, ar Irānas prezidentu Ruhani. Interesanta diplomatisks spēle! Atgādināsim, ka Azerbaidžānā vēl nav izsaprņots sapnis – pievienot sev Irānas ziemeļu novadus ar centru Tebrizā, ko apdzīvo turciskie brāļi, kas runā tai pašā valodā. Un Azerbaidžāna uztur ciešas stratēģiskas partnerības attiecības ar Izraēlu – šo “cionistisko veidojumu”, kas, kā uzskata Irānas varneši, esot “lemts iznīcībai”.

Situācija “Krimā un ap Krimu” šobrīd ir tik juceklīga, Maskava un Kijeva svaidās ar savstarpējām apsūdzībām, ka atliek vien nogaidīt, kamēr izklīdīs migla. Tik un tā tuvojas rudens, viss kas vēl var notikt.

Tuvojas trauksmains rudens

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

KĀRLIS
STREIPS

Šovasar Latvijā uzsāktas divas sociālas kampaņas, kas piesaistījušas ievērojamu uzmanību vismaz daļēji tāpēc, ka ir jautājumi par to iespējamo efektivitāti un rezultātiem. Abos gadījumos runa ir par migrantiem, vienā gadījumā par tiem, kas migrējuši no Latvijas, otrā – par tiem, kuri migrē šurpu no citām pasaulē valstīm.

Pirmā ir Latvijas institūta izolotā programma “Gribu tevi atpakaļ”. Kampaņas organizētāji bilst, ka katru gadu no mūsu valsts aizbraucot ap 20 tūkstošiem cilvēku, tas ir aptuveni Valmieras iedzīvotāju skaits. Kā zināms, kopumā laikā kopš Latvijas neatkarības atjaunošanas un it īpaši kopš mūsu valsts iestājās Eiropas Savienībā ar visām attiecīgajām tiesībām par brīvu cilvēku kustību un darba tiesībām, koferus ir sapakojuši burtiski simtiem tūkstoši latviešu (un ne tikai latviešu), lai darbu un veiksmi meklētu citur. Par to runājis rakstīdams daudz – zemeņu lasītāji un istabenes Anglijā, medmāsas Norvēģijā un tamlīdzīgi, Latvijas institūta piedāvājums ir tiem, kuri joprojām dzīvo Latvijā, sociālajos tīklos aicināt draugus, radus un paziņas atgriezties mājās, izmantojot tā dēvēto tēmturi *#gributeviatpakaļ*. Institūts stāsta, ka jau pirmajās kampaņas dienās kāda Latvijas iedzīvotāja pārliecināja draudzeni, kurā Lielbritānijā ir dzīvojusi jau astoņus gadus, un draudzene arī atgriezās mājās.

Tomēr ir iemesls domāt, ka īpaši veiksmīga “Gribu tevi atpakaļ” kampaņa tomēr nebūs. Pirmāmkārtām Latvijas valdība reemigrācijas plāns bijis jau sen, portālā *Latvija.lv* apkopota informācija, kāda potenciāliem reemigrantiem

būtu jāzina, valsts piedāvā stipendijas jauniešiem ar attiecīgu izglītību, kuri piekrit atgriezties un strādāt valsts pārvaldes iestādēs (700 eiro mēnesī, tiesa, pērn tikai 10 jauniešiem, šogad – tikpat), piedāvāta informācija par vakantām darbavietām Latvijā, organizēti latviešu valodas apguves kursi tiem, kuriem tie ir vajadzīgi.

Tas viss labi domāts, taču reakciju no emigrantiem var reducēt uz kādas Tinas rakstīto vienā no Latvijas portāliem, kurā bija vēstīts par plānu: “Latvija ir brīnišķīga zeme, bet es te neatgriezīšos uz palikšanu, nebarošu 100 resnvēderus, labāk svešumā dzīvošu cilvēka cieņīgu dzīvi un maksāšu nodokļus tiem, kuri rūpējas par cilvēku labklājību. Jūtu līdztiem Latvijas iedzīvotājiem, kuri cīnās par savu eksistenci, un arī tiem, kuri vairs necinās.” Jeb arī portāla apmeklētājs ar palamu “Valsts aparāta kaitēklis”: “Brauciet, brauciet, valsts gaidīs tevi, lai izspiestu no tevis nodokļus. Alga minimālā tik uz papīra 370 eiro garantēta, bet slimnīcas kvotu nav.”

Tur tā lieta. Tie 370 eiro ir minimālā alga, pētījumi rāda, ka to saņem apmēram katrs piektais cilvēks Latvijā, kuram ir darbs. Visaugstākā vidējā alga 2016. gada pirmajā pusē bija informācijas tehnoloģiju industrijā, tā, protams, ir joma, kurā ir vajadzīga ļoti konkrēta izglītība un specializācija. Citās jomās tik spoži nav, cik nav runāts par skolotāju algām, ārstu algām. It īpaši, ja migrants svešumā sevi ir apgādājis ar otro pusīti un bērniem, nekāda milzīga kompensācija par darbu Latvijā nav gaidāma. Reemigrācijas plānā minētie latviešu valodas kursi tur ir tāpēc, ka svešumā dzimuši lat-

viešu bērni bieži vien nav apguvuši valodu tādā līmenī, lai iestātos skolā un pēc tam sameklētu darbu. Tīna savā komentārā minēja veselības aprūpi, tā ir hroniska problēma Latvijā. Lielu uzmanību šī gada sākumā piesaistīja fakts, ka jau janvāra pirmajās divās nedēļās tika izsmeltas valsts apmaksātās kvotas dažādiem izmeklējumiem un procedūram, būtībā jau sen mūsu valsti ir sistēma, kurā, ja tev nauda ir, ej un ārstējies, ja naudas nav, stāvi “pie ratiem”. Dažos gadījumos jāgaida pat vairākus gadus.

No tā izriet, ka Latvijai tomēr nav īsti, ko migrantiem piedāvāt. Vien atsevišķos gadījumos, kā redzams ar minētajām stipendijām tiem, kuri piekrit strādāt valsts pārvaldē, bet ne jau masveidā. Tas ir daudz plašāks jautājums par ekonomisko attīstību, kurā patlaban mūsu valsti un plašākā nozīmē arī visā Eiropā ir visai švaka. Ar to, protams, negribu teikt, ka “Gribu tevi atpakaļ” kampaņa ir sliktā lieta, tā ir ļoti domāta, un varbūt dažos gadījumos arī nostrādās. Taču *Laika* un *Brīvās Latvijas* lasītāji, tie, kuri pārstāv tā dēvēto veco emigrāciju, zina, ka pārcelties no vienas valsts uz citu nemaz tik viegli nav. Ir darbs, ir māja, ir bērni, kas mūcās skolā, varbūt ir suns. Pagājušā gadsimta 90. gadu sākumā, kad Latvija bija atjaunojusi neatkarību, trimdā bija saruna par to, ka nu gan latvieši brauks mājās. Cik no viņiem atbrauca? Liels skaits tas nav.

Taču lielajai migrācijai ir arī otrs aspekts, un tas ir konteksts, kurā pievērsīsimies otrai sociālajai kampaņai, kāda uzsākta pagājušajā nedēļā. Migrācija, starp citu, ir nozīmējusi Latvijas iztukšošanu, daudzviet laukos ir ciemati, kuļos vairs

dzīvo tikai gados veci cilvēki, lielkoties sievietes (Latvijā vīriēši mēdz mirt jaunāki nekā dailā dzimuma pārstāves). Atceros, pirms pāris gadiem radio raidījumā intervēju Rēzeknes galvu, kurš stāstīja par automehāniķi Rēzeknē, kurš krusu šķērsu ne vien savā pilsētā, bet arī apkārtnē novados bija meklējis darbiniekus, bet velti. “Viņi visi ir Anglijā,” mērs nopūtās.

Daba un arī darba tirgus vakuumu nepanes, ja nav latviešu, ir jāmeklē kāds cits. Un tas kāds cits līdz ar to būs citas tautības cilvēks. Celtniecības industrija jau sen strādā ukraiņi, baltkrievi, citi ļaudis no apkārtnē dzimējušās ģeogrāfiskās teritorijas. Savukārt mūsdienās aktuāls ir jautājums par bēgļiem un patvēruma meklētājiem, konkrēti no Tuvajiem Austrumiem. Latvijas bēgļu centrā Muceniekos patlaban ir 40 cilvēki no kara plosītās Sīrijas un Irakas, kopumā mūsu valsts Eiropas bēgļu uzņemšanas kontekstā piekritusi uzņemt vairāk nekā 700. Pašreizējā situācijā ir ievērojams skaits bērnu, viņiem aktuāls ir izglītības jautājums, taču pieaugušie cer atrast darbu, lai var aprūpēt ģimeni. Kamēr viņi dzīvo Muceniekos, no valsts saņem 3 eiro dienā, tā, protams, nav nekāda nauda.

Nelaime tāda, ka Latvijā ksenofobija nav nekā neparasta, ļaudis uz “citādiem” cilvēkiem skatās greizi. Vēl arī tas, ka ļaudis baidās no terorisma, raugi, migranti citur Eiropā ir sarīkojuši asinspirtis. Tas nekas, ka vairumā gadījumu tie izrādās turpat Eiropā dzimuši, arī tad latvieši kurn, jo pašreizējie bērni Muceniekos kādreiz pieaugs, varbūt arī tur sanāks kāds terorists?

Tieši tāpēc ANO Bēgļu aģentūra Latvijā ir uzsākusi kampaņu “Mēs

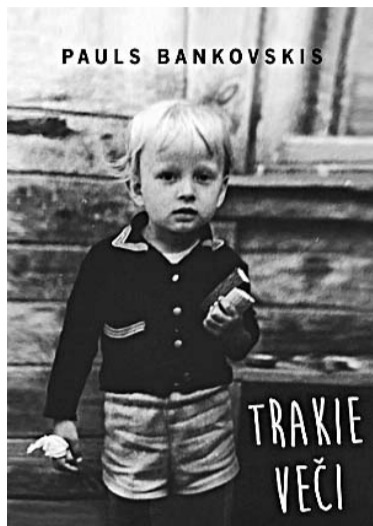
darītu tāpat,” doma tāda, ja mums būtu vajadzīga palīdzība, mēs cerētu, ka kāds to sniegs, savukārt, ja palīdzība vajadzīga citam, tad to sniegsim mēs. Kampaņas transparentos redzama sieviete no Irakas ar tekstu “Man draudēja piespiedu precības, bet es gribēju mācīties. Topošais vīrs par šo ideju izteica dzīvības draudus man un manai ģimenei. Mēs bēgam.” Blakus ir latvieti: “Es nevarēu izturēt, ja pati nedrīkstētu izvēlēties savu nākotni un vīru, un ja manu tuvāko cilvēku dzīvībai draudētu briesmas. Mēs bēgtu.” Un kopumā: “Mēs visi esam cilvēki. Mēs darītu tāpat.”

Protams, Latvijā nav dzirdēts par spiestām laulībām, tas varbūt nav pats labākais piemērs, taču doma kā tāda ir pareiza. Bēgļi ir bēgļi tāpēc, ka savā valstī viņiem draud briesmas, arī latvieši savulaik muka no bolševisma un bija gandarīti, kad viņus uzņēma Amerika vai Lielbritānija, vai Austrālija, Brazīlija, kāda cita valsts. Pagājušajā nedēļā Muceniekos notika mazs protests, bēgļi kurnēja, ka naudas nav, medicīnas pakalpojumu nav, viens vīrietis stāstīja, viņš bēgļu centrā ir jau piecus mēnešus, nekas nav virzījies uz priekšu par viņa statusa noteikšanu, bet strādāt viņš grib, ģimēni apgādāt grib. Latviešu valodu mācās, bērnus latviešu skolās grib sūtīt. ANO Bēgļu aģentūras programma atgādina, ka viņam vajag nākt pretī. Bezgalīgu iespēju sīrietim, kurš vēl tikai mācās valsts valodu, protams, nav, taču ir arī tādas darbavietas, kuļas no valodas prasmes tomēr nav atkarīgas. Ja patlaban attiecīgā darbavietā ir tukša, jo nevar atrast iezemieti, tad lai nāk ārzemnieks. Jo pareizi ANO atgādina: “Mēs visi esam cilvēki.”

Par kampaņām

EDUARDS SILKALNS

jumi, lūk, stāstītājs sākumā izrāda gluži veselīgu neapmierinātību ar mūsdienu tehnoloģijas un elektronikas ekstrēmjiem ieviešumiem: ar mobilajiem telefoniem, kuŗos iebūvēta fotokamera, un ar visādu citādu “ieriču un mašīnu diktātu”. Normāls cilvēks brīvi izvēlētos, kādus no mūsdienu izgudrojumiem savā ikdienas mājas dzīvē izmantot un kādus ignorēt, bet Bankovska divainulis, tā sakot, spēlē uz visu banku, atsakoties pat no tādām ērtībām, ar kādām ļabi pratušas sadzīvot jau vairākas paaudzes. Tieksme pēc dabiskāka, vienkāršāka dzīvesveida noved līdz absurdam.

Pirmā stāsta, **Atgriezoties pie galvaskausa jautājuma**, iesnieguma rakstītājs valsts iestādēm sākumā liekas izrādām zinātnisku interesi par Raiņa galvaskausa (tiesa, persiflāža stāstā ir jau no paša sākuma!), bet beigās atklājas, ka vienīgā vēstules rakstīšanas motivācija ir viņa godkāre un, vēl jo vairāk, naudas kāre. Latvijas valsts ierēdņi, stāstu lasīdami, droši vien apbrīnos rakstnieka veiksmi rakstīt “kā iz dzīves”, jo iesniegumus ar daudzējādā ziņā līdzīgu virzību viņi būs lasījuši simtiem.

Šķietami nopietns interesents par mēness iedarbību uz cilvēku aktivitātēm stāstā **Mēness neredzamā puse** stāstījuma gaitā tāpat pārvēršas par divainuli jeb “traku veci”.

Bankovskis mēdz iestrādāt sa-

vos stāstos politikas un sabiedriskās dzīves aktualitātes. Žēl, ka stāstos, kur tās ietilpinātas visai sabiezīnāti, kā **Es aizeju mežā** (Eiropas Savienība, Putins, Maizaizijas lidmašīnas notriekšana, Ukraina...), tās panāks, ka saules mūžu stāsts vis neizdzīvos. Publicists Bankovskis brīžiem kolidē ar rakstnieku Bankovski.

Bet kur aktualitātes stāstā ietvertas ar vieglāku pieskārienu, tur tās mūsdienu lasītājam liek iekšēji pasmaidīt. Kad celtnes novietnes ierosinātājs Raiņa galvaskausa kā labāko vietu uzskaata “tagadējās Zaķusalas neapbūvēto ziemeļu galu lejpus dzelzceļa tilta”, ridzeniekam tūdaļ nāk prātā ilggadējā gudrošana, kur vislabāk celt Rīgai nepieciešamo koncertzāli. Iso stāstu **Lielveikalu jaunavas** lasot (“Ja tu nemūrē – neko nevarēsi uzcelt”), nevar nedomāt par grāmatas izdošanas gadā pirmizrādi piedzīvojušo Ērika Ešenvalda operu **Iemūrētie**. Tikai Ešenvalda opera neiztieks arī bez pompa, kurmet Bankovskim šajā viens vienīgs smaidis.

Ārpas Latvijas, bet it īpaši ilgāku laiku ASV dzīvojošos lasītājus saistīs stāsta **Supervarons** vidējā daļa, kur no ASV Latvijā atgriezies cilvēks par sevi veselās septiņās lappusēs stāsta šādā valodā:

“Mans vecais bij latvietis, mana vecāmāte bija latvietē; mans tēvs bij amerikāns, mana māte bij vistīrākā amerikāniete. Manu

tēvu sauc Roberts, bet viņš grībēja, lai viņu sauc – **Bob**. Manas mātes vārds ir **Jennifer**, viņa nomira no **cancer**. Es pats esmu supervarons...”

Divreiz nedēļā es eju uz **gym**. Kādreiz katru dienu es skrēj iekš **Central Park**, tagad es skrien pāri Daugavai pa vienu tiltu, bet pa otru atpakaļ. Tas nav tikai vingrināšanās vai **hobby** pēc. Es tiektu, ka tāds ir mans darbs.”

Paula Bankovska novērošanas vai, precīzāk, noklausīšanās spējas ir augstas uzslavas vērtas, tomēr septiņu lappušu garumā tādā valodošanā uzturēt nav viegla lieta, tāpēc supervarona stāstījumā vairākkārt iezogas nevainojami latviešu literāras valodas teikumi:

“Manas kājas no stāvēšanas notirpa, seja no labvēlīgā smaيدا sāka sāpēt, kaklā bija putekļu un dūmu kamols, bet acis asaras.”

Rodas jautājums, vai ir cienīgi Latvijas latviešu rakstniekam kariķēt “supervarona” kļūmīgo runasveidu. Vai laikā, kad daudzi latvieši lielākas peļņas labad pamet savu dzimto zemi, nebūtu jāpriecejas par katru, kaut vārām un trauslām latviskām saknēm, kas tajā atgriežas? – Atbilde varētu būt, ka nebūs jau, kam uztraukties, jo tādi, kas runā kā supervarons, nedz nu lasa šīs rindas avīzē, nedz jebkad lasīs Paula Bankovska grāmatu.

Grāmatas pamanāmākās īpatnības?

Ja isās prozas krājumu vīrs-

rakstiem autori tradicionāli mēdz izvēlēties kāda atsevišķā stāsta, noveles, skices, miniatūras vai tml. virsrakstu, tad šoreiz neviena darbiņa ar nosaukumu **Trakie veči** grāmatā nav. Tomēr krājuma tituls ir trāpīgi izvēlēts, jo gandrīz katrā sacerējumā ir pa burtiski vai drusku pārnēstā nozīmē ņemamam trakam vecim.

Duŗas acis izteikts dialogu deficīts, kas lasītāju tomēr netraucē. Dialogi prozā tiek normāli izmantoti dažādības un springuma, arī personāža tuvākas iepazīšanas nolūkā, un tie spēj atdzīvīt autora stāstījumu, kad tas draud kļūt monotons. Bankovska divainuļi jau paši par sevi ir gana saistoši un neprāsās pēc autora atbrīvošanās laiku pa laiku no viņa visvairāk iecienītā tiešā stāstījuma.

Cik grāmatā stāstītu, tik tajā “es-u”, un neviens pats no viņiem nebūs Pauls Bankovskis. Kā aktieris saģērbjas dažādās drēbēs un kļūst par kādu gluži citu, nevis vairs savu privāto personu, tā dažādās lomās iejūtas mūsu autors. Nekādas vainas: “es”, būdams viens no isākajiem latviešu valodas vārdiem, ietaupa arī telpu.

Vai autors savus tēlus mil vai drīzāk nīst? – ne viens, ne otrs! Viņš tikai brīnās, cik dažādi var cilvēki pasaulē būt, un par saviem radījumiem brīžiem pasmaida, pasmīn un noteikti arī iesmejas.

Novēd līdz absurdam

Pauls Bankovskis, *Trakie veči*, izdevniecība “Dienas Grāmata”, 2016. g., 198 lpp.

Gribu Tevi atpakaļ

Latvijas institūta (LI) rīkotā kampaņa ar šādu nosaukumu raisījusi ne vien plašu atsaucību sabiedrībā, bet arī pretējus viedokļus. Tā, piemēram, sociālantropologs **Klāvs Sedlenieks** žurnālā *Sestdiēna* raksta:

Kampaņas nerodas no rūpēm par cilvēkiem, kuŗi pārcēlušies uz dzīvi ārzemēs, no empātiskas izpratnes par to, kā tiem cilvēkiem sokas. Manā interpretācijā rūpes par reemigrāciju izriet no tā, ka problēma ir nevis aizbraukušajiem, jo viņi ārzemēs savu dzīvi ir nokārtojuši, bet gan te palikušajiem, kuŗiem zūd dzīves kvalitāte, tāpēc viņi emigrējušos cilvēkus grib atpakaļ darbaspēka, tostarp melnā darba darītāju, trūkuma dēļ. Ir aizbraukuši gudrie, un ir aizbraukuši daudz strādnieku. Daudzi te palikušie ir labāk situēti, jo veicies biznes, ir sakari, izglītība. Palicēji, būdami augstākos sabiedrības slāņos, emigrācijas dēļ jūtas apdraudēti. (...) Vienkāršojot un pārspīlējot – mums gribētos, lai Latgalē aizpildītos tukšās sētas, kad mēs reizi desmit gados aizbrauksim tur pācelot. (...)

Galvenā motivācija aizbraukt nav bijusi tāpēc, ka cilvēki te sajutušie nevajadzīgi. Daļēji tas ir saistībā ar nesakārtotību un ne pārāk pozitīvo valsts iestāžu at-

No kr.: Liene Pērkone, Ņikita Kazakevičs, Aiva Rozenberga diskusijā

tieksmi, bet galvenais iemesls ir tieši ekonomiskās grūtības.

10. augustā Latvijas Institūts rīkoja diskusiju žurnālistiem, kuŗas laikā tika pārrunāta kustības stratēģija, mērķi un turpmākie soļi. Tajā piedalījās LI direktore Aiva Rozenberga, divi nesen no ārzemēm atgriezušies jaunie profesionāļi – Liene Pērkone un Ņikita Kazakevičs, kā arī plašsaziņas līdzekļu pārstāvji. Ņ. Kazakevičs uzsvēra, ka jauniem cilvēkiem galvenā motivācija atgriezties Latvijā nav vienmēr ir finanses, bet vērtības un iespējas. Problēma nav algas apjomā, bet gan attieksmē pret

jaunajiem profesionāļiem un jaunu priekšlikumu uzklaušanās. Viņam piekrit arī L. Pērkone, un saka, ka salīdzinājumā ar Londonu vai Parīzi strādājot Latvijā, rodas sajūta, ka profesionālajai attīstībai ir “griesti”, kuŗiem cauri izsisties ir neiespējami. Jaunie profesionāļi arī minēja, ka viņus Latvijā motivē atgriezties dzīves kvalitāte, daba un tīrā vide, kā arī **start-up** potenciāls.

Žurnālisti, kuŗu vidū arī valdija dažādi viedokļi par šo sociālo kustību, izteica daudzas vērtīgas replikas un ierosinājumus par to, kā virzīt šo iniciatīvu uz

priekšu. Piemēram, nepieciešamību aktīvāk iedzīvināt jaunas idejas un atvērtību Latvijas sabiedrībā, kas daudziem atgriešanos no citām Eiropas valstīm padarītu vienkāršāku. Arī to, ka Latvijā vajadzētu nonākt pie vienotas definīcijas par to, kas ir latvietis, lai sabiedrībā nebūtu dalījuma pēc tautības. Mediju pārstāvji runāja par uz vajadzību pēc konkrētiem praktiskiem rīkiem, kas atvieglotu pārcelšanos uz Latviju, kā arī nepieciešamību dažādās aizbraukušo grupas uzrunāt ar dažādiem vēstījumiem.

Rozenberga informēja mediju pārstāvjus par līdz šim izdarīto, kā arī par saņemto reakciju, kuŗa ir bijusi gan kritiska, gan pozitīva, gan nosodoša, gan pateicības pilna.

Aiva Rozenberga:

Gribu tevi atpakaļ nebūtu saucama par kampaņu, kādas izvērs nedēļas vai mēneša garumā ar konkrētu budžetu. Šis ir pasākumu kopums, kas ir tikai sācies un notiks ilgtermiņā kā atvērta platforma, kuŗā var iesaistīties ikviens. Šī platforma un citi pasākumi ir vajadzīgi, jo temats par aizbraukušajiem no Latvijas ir bijis neērts, neizrunāts, ir daudz emociju gan tiem, kuri

aizbraukuši, gan tiem, kuri ir Latvijā. Tāpēc arī turpmāk tiks organizētas diskusijas, lai saprastu, ko vēlamies, kas ir tā Latvija, kuras simtgadi svinēsīm, un kādu to veidosīm. Tāpēc negribu nodalīt cilvēkus ārpusē no cilvēkiem Latvijā – šī kustība vienlīdz ietver šeit dzīvojošos un aizbraukušos. Būs arī praktisks turpinājums: rudenī kopā ar Latvijas Pašvaldību savienību plānojam sākt mācības pašvaldībām par palīdzību tiem, kuri vēlas atgriezties.

Dažu nedēļu laikā akcijai ir milzu atpazīstamība, kas šādai bezbudžeta kustībai ir ļoti labi mērāms rezultāts. Notiek diskusijas, un tas ir tikai sākums. Ir atsaukušies cilvēki un institūcijas, piemēram, Latvijas Nacionālā bibliotēka. Tādējādi mēs dodam iedvesmu aizbraukušajiem atgriezties un parādīt veidu, kā to izdarīt.

Nākamie sociālās kustības soļi ir dažādu partnerību veidošana ar Latvijas pašvaldībām un nevalstiskajām organizācijām, kas palīdzētu caur praktiskiem priekšlikumiem veidot ciešāku saikni starp cilvēkiem Latvijā un tiem, kas emigrējuši, kā arī veiktu nepieciešamās izmaiņas Latvijā pieejamo pakalpojumu kvalitātē.

Starp Lielbritaniju un Ameriku

Žurnālistes *Sallijas Benfeldes* saruna ar jauno Latvijas vēstnieku ASV *Andri Teikmani*

Pēc Apvienotajā Karalistē nostrādātajiem četriem gadiem Andris Teikmanis ir saņēmis no Latvijas Valsts prezidenta akreditācijas vēstuli vēstnieka darbam ASV. Tāpat kā Apvienotajā Karalistē, arī ASV nozīmīga vieta vēstnieka darbā būs latviešu diasporai un kultūras norisēm.

Augošā nepatika pret migrāciju bija viens no galvenajiem iemesliem, kāpēc referendumā pilsoņi nobalsoja par Lielbritānijas izstāšanos no Eiropas Savienības. Vai jums kā diplomātam nācās dzirdēt britu valdības pārmetumus par to, ka daudzi Latvijas valstspiederīgie tur dzīvo un strādā?

Nē, pārmetumus nav nācies uzskatīt. Protams, kā diplomāts esmu sekojis tam, ko britu valdība domā par migrāciju arī no Eiropas Savienības valstīm. Jāteic, ka no mūsu, diplomātu, viedokļa tā gan uzskatāma par brīvu personu pārvietošanos ES ietvaros, kas tā arī ir. Un, protams, mēs, diplomāti, apmaināmies ar informāciju par britu valdības nostāju šajā jautājumā pirms referenduma, jo jautājums par migrāciju tiešām bija referendumā svarīgākais un jūtīgākais jautājums. Domāju, ka tas arī lielā mērā izšķir referenduma rezultātu, kaut gan bēgļu krīze Eiropā bija vēl papildu faktors. Bēgļu krīzes risinājumam Lielbritānija arī izvēlējās individuālu pieeju. Tādēļ migrācijas jautājumi pirms referendumā bija un ir arī tagad Eiropas diplomātu rūpju lokā.

Kā daudzās Eiropas valstīs, arī Lielbritānijā var runāt par veco un jauno latviešu diasporu. Vai jums ar šīm diasporām nenācās strādāt atsevišķi, lai rastu labāku kontaktu?

Pilnīgi noteikti nē. Lielbritānija ir unikāla šajā jautājumā ne tikai kā lielākā latviešu diaspora, bet tā ir arī vieta, kur abas šīs diasporas cieši sajaukušās. To var redzēt tajā, kā tiek veidotas dažādas iniciatīvas – vai tās ir latviešu skoliņas vai kultūras projekti un pašdarbības kopas – kā kori, deju kopas un teātri – vai biedrību vadība, visur vecā trimda un jaunā imigrācija ir sajaukušās. Latviešu Nacionālajā padomē Lielbritānijā puse ir no jaunās, puse no vecās diasporas. Lielbritānija ir labs piemērs, kur cilvēki skatās un vērtē, kāda ir cilvēka vēlme iesaistīties latvietības kopšanā, kāda ir vēlme atbalstīt dažāda veida kultūras iniciatīvas, kādas ir paša cilvēka spējas un uzņēmība kaut ko darīt lietas labā, nevis vērtēt pēc tā, kad viņš ir atbraucis.

Vai jaunā diaspora labi saprotas savā starpā? Nav noslēpums, ka, piemēram, Īrijā savulaik arī izveidojās vairākas latviešu biedrības un katra sevi uzskatīja par "pareizākiem latviešiem"?

Kaut kādā mērā tas ir arī Lielbritānijā, vienā pilsētiņā, piemēram, ir divas latviešu skolas un nevis viena. Tādi mēs esam, un reizēm personīgās ambīcijas gūst virsroku pār kopīgo mērķi, bet tā nav liela problēma.

Vai nav tā, ka aktīvie cilvēki, kuri vēlas kaut ko darīt, ir mazākā diasporas daļa?

Tā tas ir, bet tā tas ir visur, ka salīdzinoši mazākā imigrantu daļa vēlas iesaistīties, veidojot kādus projektus. Domāju, ka arī Latvijā to, kuri savu laiku un līdzekļus velta kopējiem mērķiem, ir maz. Salīdzinot ar "vecajiem laikiem", Lielbritānijā ir gājusi mazumā gatavība ziedot. Organizāciju īpašumi savulaik ir iegūti par saziēdoto naudu, šobrīd vēlme ziedot Lielbritānijā ir stipri samazinājusies.

Viena lieta ir gatavība iesaistīties kopīgos sarīkojumos, bet kā ir ar vēlmi sadarboties ar vēstniecību, lai lūgtu padomu un palīdzību, risinot kādus sarežģītus savā dzīvē?

Atsaucība ir augusi, cilvēki pie mums vēršas biežāk.

Vai bija atsaucība aicinājumam veidot audžuģimenes bērniem, kuri izņemti no Latvijas pilsoņu ģimenēm?

To ir grūti novērtēt. Mēs aicinām, bet cilvēki paši izvēlas, klūt vai nekļūt par audžuvecākiem. Turklāt audžuģimenēm ir ļoti stingras prasības. Man bija saruna ar ģimeni, kurā māte ir latviete un tēvs ir brits un kurai ir laba pieredze kā audžuvecākiem uz īsāku vai ilgāku laiku. Ceru, ka viņi dalīsies savā pieredzē un tā noderēs citiem. Kā jau teicu, kritēriji ir stingri, un ir ļoti svarīgi, lai britu iestādes, kas izvēlas audžuģimenes, noticētu, ka ģimene jūt to kā aicinājumu – pieņemt bērnu savā ģimenē. Tiem, kuri domā, ka jāpiesakās, jo no valsts varēs saņemt papildu finansējumu par audžuģimenes darbu, cerības nav lielas, ja tas ir naudas dēļ. Iestādēm, kuras akceptē pieteikumu, jāgūst pārliecība, ka cilvēki tiešām vēlas būt audžuvecāki, ka tā ir viņu sirdslieta.

Vai britu iestāžu attieksme tiešām mainās un tagad vēstniecībai tiek ziņots par gadījumiem, kad bērnus izņem no ģimenes?

Attieksme ir kļuvusi stipri vien labāka. Britu iestādes agrāk ne vienmēr zināja, ka tas ir jādara, brīžiem tiesneši to zināja un saprata labāk un lika sociālajiem dienestiem par to ziņot. Ir bijuši gadījumi, kad mums par to vārda tiešajā nozīmē informēja no tiesas zāles. Situācija ir mainījusies uz labo pusi. Pagājušajā gadā divas trešdaļas no informācijas par gadījumiem, kad bērnus izņem no ģimenēm, nāca no sociālajiem dienestiem. Ja ir lielas nepatīksmas un bērņus tiešām atņem, tad ģimenes vēršas pie mums. Bērņus jau uzreiz neatņem, sākumā viņus no ģimenes tikai izņem un nodod aizbildņiem, tādēļ notikumu gaitu vēl var mainīt. Šogad ir bijuši vairāki gadījumi, kad tika mainīta juridiskā, lietu nodeva Latvijas bāriņtiesai vai arī citiem ģimenes locekļiem. Ir svarīgi saprast, ka Latvijas un Lielbritānijas likumi un normas bērnu audzināšanas jautājumos kardinali atšķiras. Starp citu, mēs nenovērtējam savus bērņudārzus Latvijā. Mūsu bērņudārzem ir tādi standarti, ko briti nespēj atļauties. Tā ir britu ģimeņu problēma – māte, kas vēlas atgriezties darbā, konstatē, ka nav jēgas to darīt, jo visa nauda, ko viņa nopelna, ir jāsa-

maksā par bērņudārzu. Un tur nav nekāda silta ēdiena trīs reizes dienā, diendusas un svaiga gaisa. Apstākļi britu bērņudārzos pat nelīdzinās Latvijas bērņudārzem, un domāju, ka mēs Latvijā to tiešām nespējam novērtēt.

Vai briti paši ievēro savus stingros likumus?

Jā, viņiem gadā ir aptuveni 500 gadījumu, kad bērņus izņem no ģimenes un kuri pēc tam tiek adoptēti citā ģimenē.

Kas, jūsaprāt, notur Latvijas cilvēkus Lielbritānijā?

Domāju, ka tā ir cita dzīves kvalitāte. Kamēr minimālā alga Lielbritānijā būs trīs, četras reizes augstāka nekā Latvijā, mums būs grūti sacensties. Gan jāņem vērā, ka Lielbritānijā tēriņi ir lielāki,

Latvijā, bet korekta izturēšanās būs vienmēr.

Vai uz projektiem, kas saistīti ar latviešu atgriešanos mājās, var raudzīties nopietni? Vai tie nav tikai skaisti vārdi?

Tie ir nopietni projekti, jo mums ir jāgaida un jāaicina cilvēki mājās. Mūsu nav tik daudz, lai mēs varētu atļauties dzīvot izkaisīti visā pasaulē. Latvija ir tikai viena. Jā, lēmums aizbraukt ir individuāls, tāpat kā lēmums atgriezties. Vieg-lākais ir pieprasīt repatriācijas palstu, bet repatriācija, manuprāt, ir domāta citai cilvēku kategorijai, nevis tiem, kuri aizbraukuši pēdējo gadu laikā.

Runājot par to, ka Latvijā nav darba, gribu sacīt, ka tik vienkārši tas nav. Esmu runājis ar uzņēmē-

sociālās vajadzības tiek ierobežotas, un par tām cilvēki pat daudz nerunā. Ļoti daudzi minimālās algas saņēmēji izvēlas tādus dzīves apstākļus, kādus Latvijā nekad mūžā neizvēlētos. Latvijā neviens speciāli nemitē komunālo dzīvokli, nedzīvos vienā istabā kopā ar vairākiem cilvēkiem. Daži pat daļa vienu gultu, ja darbs ir mainās un vienam ir nakts, bet otram dienas maiņa. Ja cilvēki vēlētos sev nodrošināt tādas pašas sociālās dzīves prasības, kādas viņiem ir Latvijā, algas nepietiktu. Ar minimālām prasībām var atļauties mitēkli un var pašst, turklāt britiem ir sociāla atbalsta mehānisms, ir piemaksas mazo algu saņēmējiem. Tiesa gan, šis atbalsta mehānisms tuvākajos gados varētu mainīties, jo referendumā tas bija viens no galvenajiem jautājumiem. Ne jau tas, ka iebraucēji atņem britiem darbu, bet tas, ka briti uzskata – sociālā atbalsta mehānismam iebraucēji ir liela nasta.

Jebkurā gadījumā ir vairāki iemesli, kādēļ cilvēki negrib atgriezties Latvijā. Jo ilgāk dzīvo citā zemē, jo vairāk tur iesakņojies. Bērni sāk iet britu skolās, ir grūti piemēroties citai izglītības sistēmai. Tiesa gan, ir ģimenes, kuras atgriežas tieši pirms bērna skolas gaitu sākuma. Bet ir arī cilvēki, kuri atgriežas un jūtas vilušies, ir nācies dzirdēt, piemēram, pārmetumus Valsts Ieņēmumu dienestam, ka tas Latvijā visus automātiski uzskatot par noziedzniekiem, "piekasoties" katram sīkumam. Protams, Lielbritānijā ir birokrātija un varbūt pat lēnāka nekā

jiem, kas eksportē, piemēram, uz Lielbritāniju un teic, ka varētu arī paplašināties, bet ir grūti atrast darbiniekus. Viņi ir gatavi maksāt 700 vai pat 1000 eiro, bet strādnieks nevar dabūt. Aptaujās ir atzīts, ka tā ir summa, par kuru Latvijā var dzīvot, tādā varētu arī atgriezties. Tādēļ jautājums par atgriešanos nav tik vienkāršs, kā varētu likties.

Nācies dzirdēt, ka Lielbritānijā ir "vieglāk elpot", jo tur ir mazāk aizspriedumu, pat par spīti nepatikai pret migrantiem. Daudzi saka – Rietumos cilvēki ir brīvāki un brīvāk domā.

Kaut kādā mērā tam varētu piekrist, Latvijā cilvēki ir konservatīvi savos uzskatos, bet varbūt Lielbritānijā cilvēki savas domas, ko viņi patiesībā domā, tik ātri neizpauž. To, ko daudzi patiesībā domā, varēja redzēt uzreiz pēc referendumā. Problēmas ir visur, parasti tās īpaši netiek afišētas, bet kaut kad tās izlec ārā.

Vai šodien ir vērts doties uz Lielbritāniju dzīvot un strādāt, jo pēc aiziešanas no Eiropas Savienības Lielbritānijā droši vien mainīsies daudzas lietas?

Domāju, ka šodien nav vērts braukt prom no Latvijas. Un beigās latvietim ir arī jāsaprot, kurš tad to valsti veidos? Mēs tikai sēdēsim malā un teiksim, ka tas dara nepareizi un šis dara nepareizi, bet es te viens tāds gudrs sēžu un kritizēju!? Valsti tā nekas nemainīsies! Protams, valdība vienmēr ir jākritizē, tas ir normāli savās mājās. Bet nedrīkst mazgāt netīro veļu ārpus savām mājām.

Un kritikai jābūt konkrētai, jo visu laiku dzirdot tikai vispārīgus pārmetumus un apgalvojumus, ka viss ir slikti, valdība kļūst imūna un neliēkas ne zinīs. Un tad nav jēgas brīnīties par to, ka valdība neliēkas ne zinīs un neko nedzird, jo nav jau jēgas censties, ja par visu, arī par labajām lietām, visu laiku tiek saņemta kritika. Pārmetumus no sērijas "kad beigsies genocīds pret latviešu tautu" vairs sen neviens nedzird.

Lielbritānija vairs nepārdomās? Varbūt valdība nesteidzas sākt izstāšanos, jo meklē iespēju palikt?

Manuprāt, viņi nepārdomās. Jautājums, kā viņiem tā izstāšanās sanāks, vai izstāšanās mērķi tiks sasniegti? Pagaidām neizskatās, ka

varēs apvienot brīvo tirgu ar brīvas pārvietošanās ierobežojumiem.

Kā jums izskatās – vai Skotija tiešām var aiziet no Apvienotās Karalistes?

Skotijas vadība ir paziņojusi, ka viņi vēlētos vērtēt iespēju palikt, tā tas ir. Premjere Tereza Meja gudri darīja, ka savas valdības pirmajās dienās apmeklēja gan Skotiju, gan Ziemeļīriju. Jāskatās, kas tālāk notiks.

Jūs būsiat Latvijas vēstnieks ASV. Vai nav grūti sākt darbu valstī pirms prezidenta vēlēšanām, kas izraisījušas tādu emociju vētru un, iespējams, sola lielas pārmaiņas valsts politikā?

Domāju, ka uz notiekošo jāraugās mazliet plašāk. Gan Lielbritānijā, gan tagad Amerikā cilvēki nav saņēmuši atbildi par globalizācijas ietekmi uz viņu ikdienas dzīvi. Tradicionālās politiskās partijas nav varējušas dot pienācīgu atbildi. Šis process ir vērojams gan Amerikā, gan Eiropas valstīs. Samazinās tradicionālo politisko partiju loma, viņu ideoloģijas atbalstītāju loks ir kļuvis šaurāks. Cilvēki meklē jaunus idejas, kuras visātrāk var noformulēt populistiskas partijas. Jautājumi par nacionālās valsts un nācijas lomu un nozīmi, suverenitātes ietekmi un par to, kā cilvēks var ietekmēt savu dzīvi, kādi politiski un sabiedriski instrumenti ir pieejami un izmantojami, lai to izdarītu, nav atbildēti.

Es atturos prognozēt Amerikas prezidenta vēlēšanu rezultātus. Lielbritānijas referendums skaidri parādīja, ka ir procesi, ko nevar droši prognozēt. Vienkārši jāstrādā.

Cik lielas cerības uz gaišiem prātiem?

LR izglītības ministrs Kārlis Šadurskis intervijā Ligitai Kovtunai

Retais ministrs var lepoties ar tik sekmīgu panākumu – tikai šā gada februārī stājāties ministra amatā, un jau pēc pieciem mēnešiem pieņemta skolotāju algu reforma, kam jūsu priekšgājēji nevarēja un nevarēja panākt valdības apstiprinājumu un kam tik nikni pretojās Latvijas pašvaldības un izglītības darbinieku arodbiedrība.

Arodbiedrības dara savu darāmo, savukārt pašvaldības aizstāv savas intereses. Turklāt tie ir ministrijas galvenie sociālie partneri. Kā katru darbu darot, ir jāsaprot, kur ir iespējams panākt vienošanos, kur ne. Manuprāt, tas bijis viens no galvenajiem iepriekšējo ministru “klupšanas akmeņiem” – viņi, šķiet, mēģināja panākt vienošanos ar absolūti visiem. Visi jautājumi ir jāizdiskutē, līdz zināmai robežai ir jāvienojas, bet pats svarīgākais – kas ir mūsu mērķis, ko gribam sasniegt un kādu ceļu iesim. Un tad vienkārši jāiet. Protams, vēl daudz kas precizējams darba gaitā, bet galvenais ir izdarīts – ir ielikti pamati, arī tam, lai pašvaldības sakārtotu savu izglītības finansēšanas tīklu. Ceru, ka šī reforma būs arī instruments, kā piesaistīt jaunus pedagogus. Pēc reformas skolā varēs nopelnīt vairāk nekā valstī vidēji. Gandarījums ir milzīgs, bet šajā darbā tas diezgan ātri noplok, jo tūlīt nāk klāt jauni darbi, kas jā dara, turklāt – visi steidzami.

Nākamais lielais darbs?

Izglītības saturs. Izglītības kvalitāte, kas savukārt nozīmē pedagoga motivāciju un šī motivētā pedagoga esamību skolā. Līdz šim parasta parādība bija tāda, ka jaunais skolotājs nostrādā gadu, divus, tad dodas prom uz kādu mazāk atbildīgu un vairāk apmaksātu darbu. Turklāt tas viss ir iespējams tikai skolās, kas piedāvā mūsdienīgu mācību vidi – nevar būt tā, ka bērns nav redzējis neko daudz vairāk par tāfelī un krītu, un papīra formāta drukātu grāmatu. Tā arī, protams, ir vajadzīga, bet nepieciešams ir kabinets ar mūsdienīgu aprīkojumu. To, savukārt, var izdarīt tikai, ja skola ir pietiekami liela, jo tad iespējams, piemēram, arī piesaistīt Eiropas naudu.

Jauno izglītības saturu paredzam ieviest četros gados; 2018./2019. mācību gadā 4. – 10. klasēs, nākamajos gados “nosedzot” visu izglītības ciklu no 1. līdz 12. klasei. Tuvākā gada laikā šis saturs ir jāizstrādā, jo laiks rit. 2017./2018. mācību gadā jau jānotiek metožu aprobācijai un jāsaprot aptuveni 6000 pedagogu, kas ar šo jauno saturu strādās. Tātad – kas māca, kur māca un kā māca – tie ir stūrakmeņi.

Sabiedrībā bija tāds nopietns satraukums par aizvadītā mācību gada matemātikas gala eksāmena rezultātiem, kas bija pārlieku slikti. Lai gan tai pašā laikā izlasījām ziņu, ka seši Latvijas bērni devušies uz pasaules matemātikas olimpiādu Dienvidkorejā...

Jāteic, ka nekas ārkārtējs jau nav noticis, ir gan izcilība, gan diemžēl arī atpalcība. Un tomēr –

Kārlis Šadurskis: “Man jādomā – un kam mēs gatavojam savu sabiedrību? Ja mūsu tautai būs referendumā jāizlemj Latvijas valstij eksistenciāli svarīgi jautājumi – kas tos izlems? Vai šīs divas trešdaļas, kas, vidusskolu beidzot, nespēj atrisināt 2. klases uzdevumu? Nu, nav laika vilcināties, nav laika neauglīgām pārrunām, ir intensīvi jāstrādā, vadot valsts izglītības politiku tā, lai pēc iespējas īsā laikā tiekam uz priekšu.”

šis rezultāts liecina par gadiem ilgu stagnāciju. Tāpēc aplam vainot kā skolēnus, tā skolotājus. Kamēr diskutējam par reformām un tās neveicām, izglītības process aizgājis pašplūsmā. Skolotāji darījuši, ko varējuši tai vidē un tajos nosacījumos, kādi bija, proti, “trenējuši” bērnus eksāmenam. Arī man bija šoks par 1. uzdevuma risinājuma rezultātu! Tātad uzdevums – 20 bērni piedalās divu eksāmenu kārtošanā. Trīs no viņiem kārto abus eksāmenus. Cik bērni nekārto nevienu eksāmenu? Tas taču ir 2. klases “galvas uzdevums”! Istenībā lasītprasmes uzdevums, ko 12. klases skolēns neprata “izlasīt”. Šo uzdevumu “pieveica” trešdaļa skolēnu. Te es savas domas saistu vēl daudz tālāk – ar tiešās demokrātijas izpaušanos. Proti, nule Apvienotajā Karalistē sabiedrības vairākums nobalsoja pret *Brexit*, kas īstenībā nozīmē savas valsts politisku un ekonomisku pašnāvību. Un jaunā britu premjere, kas bija “pret”, nu ir spiesta īstenot tautas vairākuma gribu. Par ārlietu ministru šeit iecelta ļoti savdabīga personība, kas diezgan viļņoja Apvienotajā Karalistē nesīs slavas laurus ārpolitikas jomā. Man jādomā – un kam mēs gatavojam savu sabiedrību? Ja mūsu tautai būs referendumā jāizlemj Latvijas valstij eksistenciāli svarīgi jautājumi – kas tos izlems? Vai šīs divas trešdaļas, kas, vidusskolu beidzot, nespēj atrisināt 2. klases uzdevumu? Nu, nav laika vilcināties, nav laika neauglīgām pārrunām, ir intensīvi jāstrādā,

vadot valsts izglītības politiku tā, lai pēc iespējas īsā laikā tiekam uz priekšu. Ja izglītības sistēma nedod nopietnu ierosmi domāšanai, kritiskai domāšanai, tad sabiedrība ir manipulējama. Tai pašā *Brexit* gadījumā taču “smadzeņu skalošana” bija fantastiska, un rezultāts ir tāds, kāds ir.

Runājot par izglītības kvalitāti, nevar nerunāt arī par augstskolām, par studiju programmām. Tā ir nenormāla situācija, ja, teiksim, 100 cilvēki pabeidz attiecīgo programmu, bet tikai daži aiziet strādāt skolā. Tātad – valsts budžeta līdzekļi netiek mērķtiecīgi izlietoti. Varu apliecināt, ka Izglītības un zinātnes ministrijā katrā departamentā ir darbinieku kodols, kas spēj un prot strādāt. Ar labu motivāciju savus lielos darbus paveiks.

Izglītības sistēmas veiksmes lidere pasaulē ir Somija. Kā viņiem tas, jūsuprāt, izdevies?

Somi spējuši visas savas valdības “piespiest” stingri iet izvīzīto mērķu virzienā pēc tam, kad izglītības valsts programma bija izstrādāta. Nav notikusi mēģināšana no viena grāvja otrā, turpretim mūsu valsts politika izglītības jomā bijusi situatīva, atkarībā no konkrētās valdības. Iepriekšējās valdības laikā jau ceļi īstenībā bija pareizi, pietrūka katalizatora, lai darbu novestu līdz galam. Jāatzīst, te sava nozīme ir arī tam, ka man ir lielāka pieredze saskarsmē ar citiem politiskiem spēkiem kompromisu atrašanā. Tādi, protams, bija, un par dažiem neesmu laimīgs. Piemēram, pakļāvāmies

pašvaldību spiedienam attiecībā uz pirmsskolas pedagogu algām. Taču bez tā nebūtu nekāda rezultāta. 56 miljoni eiro papildus pedagogu atalgojuma fondā ir ievērojams sasniegums, un tas bija šo kompromisu vērts.

Jūsu politiskajā pieredzē ir arī darbs izglītības ministra postenī 2002. – 2004. gadā, kad panācāt valsts valodās apgūstamā mācību satura attiecību mazākumtautību skolās 60%:40%. Līdz ar to “iedzīvojāties” iesaukā “melnais Kārlis”.

Toties nekas nebija jāiegulda savā atpazīstamībā – to paveica politiskie oponenti! Nopietni runājot, tolaik man nebija pieredzes valsts pārvaldē, un, šodienas acīm raugoties, reformas varēja paveikt vienkāršāk, ar mazākiem sabiedrības protestiem, ko, protams, inspiēja un finansiāli atbalstīja lielā kaimiņvalsts. Nepazīnu īsti to politisko vidi, kurā biju nonācis. Bija arī jāreķinās ar tābrīža pedagogu sastāvu – liela daļa no viņiem taču nespēja mācīt valsts valodā. Teorētiski modelis tika izstrādāts pareizi, praktiski – gāja, kā gāja. Un tomēr – centralizētie eksāmeni 2004./2005. gadā tika kārtoti valsts valodā, rezultāti bija normāli, izglītības kvalitāte nav cietusi.

Jāteic, likumu regulējumi šobrīd iet pa priekšu to īstenošanai. Un vēl – daudz kas ir atkarīgs no skolas direktora. Ja viņš ir Latvijas valstij lojāls un kādu politisku mērķu dēļ negrib bērnus apzagt, neiedodot viņiem to, kas pēc likuma pienākas – valsts valodu, iz-

pratni par dzīves un kultūras procesiem Latvijā utt. – viss ir kārtībā. Ja, turpretim, ir atvērts Kremļa propagandai un ļauj tai ienākt savā skolā – tad ir pavisam slikti.

Izglītības ministrija ir izstrādājusi audzināšanas vadlīnijas, kurās ielikts stingrs kodols valstiskai audzināšanai, un tas turklāt ir arī labs instruments izglītības kvalitātes kontrolei. Te paredzēta liela atbildība skolu vadībai, īpaši attiecībā uz lojalitāti, vēstures, latviešu valodas un kultūras pasniegšanu. Sekosim, lai tiktu audzināti Latvijas patrioti.

Jūsu vadītās ministrijas darbu lokā ir arī diasporas skolas, ārzemēs mītošo bērnu izglītības veicināšana.

Aizvadītajā pavasarī, neilgi pēc tam, kad biju stājies ministra amatā, piedalījās diasporas skolotāju seminārā Anglijā. Galvenais, ko gribēju saprast – vai darbs, kas tur notiek, ir formāls, vai norisinās reāla sadarbība? Kad redzēju, kā skolotājas komunicē ar Valsts valodas aģentūru, kā apmainās pieredzē, sapratu – īstie cilvēki īstajā vietā, kas savu darbu dara no sirds, no profesionāli. Ir izgaismojušies jautājumi, kuŗos jāpiestrādā saturiski, finansiāli. Un, raugiet, ja skolu tīklu Latvijā padarīsim efektīvāku, atbrīvosies līdzekļi, ar ko atbalstīt diasporas izglītību. Un tie nav miljoni! Plūs tālmācības iespējas, ko arī var padarīt interesantākas, saistošas.

Tas ir plašs darba lauks ar nozīmīgu motivāciju – tādējādi mēs palielināsim latviešu skaitu pasaulē.

RIODEŽANEIRO 31. OLIMPISKAJĀS SPĒLĒS

(Turpinājums no 1. lpp.)

Grūtie 42,195 km Brazīlijas karstajā saulē

42.195 kilometrus garajā olimpiskajā maratona distancē sievietēm Latviju pārstāvēja veselas trīs sportistes – panākumiem bagātā un pieredzējušī Jeļena Prokopčuka, kuņas ilgajā karjērā šis bija pirmais olimpiskais maratons, 30 gadus vecā olimpiskā debitante Ilona Marhele un pirms pusotra gada Latvijas pilsonību ieguvusi Ariana Hilborna. Viņām konkurenci veidoja 154 citas sportistes, kuņas startēja ļoti silta un tveicīga laika pavadītas.

Milzīgu preses uzmanību pieņēma simpātiskās 30 gadus vecās Igaunijas garo distanču skrējējas Leila, Līna un Lilija Luikas. Viņas kļuva par pirmajām trīnītēm, kas vienlaicīgi izgāja uz starta vienā un tajā pašā distancē olimpiskajās spēlēs. Divas māsa karstajos laika apstākļos Riodežaneiro sasniedza maratona finišu, viena izstājās. Ja diviņi starts olimpiskajās spēlēs nav nekā neparasts, tad trīnītes līdz šim

Igaunijas trīnītes – maratona skrējējas

Jeļena Prokopčuka (pirmā no kr.) // FOTO: EPA/LETA

Pēc apdomīgāka distances sākuma Prokopčuka piecu kilometru atzīmi šķērsoja 75. vietā 35 sekundes aiz lideres. Viņa neskrēja pakal liderēm, bet turēja savu ritmu un tempu. Pamazām viss nostājās savās vietās – maratons nav 10 km tautas skrējieni. Prokopčuka pamazām, bet neatvairāmi kāpa uz augšu. Turpmāk distances gaitā lideres pārsvaru palielināja, toties rezultātu tabulā Prokopčuka kāpa arvien augstāk. Pēc 15. kilometra viņa bija sestā desmita beigās, 25 kilometru kontrolpunktā sasniedza 40. vietu, bet vēl pēc pieciem kilometriem kāpa uz augšu – 22. vieta. Kāpumu Prokopčuka turpināja arī distancē vēlāk, sasniedzot 14. un 13. vietu attiecīgi pēc 35. un 40 kilometra. Pēdējos kilometros viņa vēl uzlaboja savu pozīciju un finišēja 12. vietā (2.29:32), no uzvarētājas kenijietes Jemimas Sumgongas (2.24:04) atpaliekot piecas minūtes un 28 sekundes. 2.29:32 it kā jau krietni atpaliek no personiskā un Latvijas rekorda – 2.22:56, tomēr tas tika sasniegts pirms 11 gadiem un labvēlīgākos apstākļos Osakas maratonā. Būtu šeit vēl kādi pieci kilometri, varbūt tiktu desmitniekā. Būtu trasē vairāk kāpumiņu, jo Prokopčuka ļoti labi skrī pret kalnu, arī būtu nedaudz labāka vieta. Taču 12. vieta mūsu labākajai maratonistei un Latvijai ir ļoti labs sasniegums, ko kādai citai tik drīz atkārtot neizdosies (visas trīs lietuvietes palika aiz muguras). Ja vien arī Latviju nesāks pārstāvēt tumšādains skrējējas, kā sacīja kāds komentētājs.

Ilona Marhele ierindojās 61. (2.41:02), Ariana Hilborna – 106. vietā (2.50:51). Startēja 156 skrējējas.

pasaules vērienīgākajā sporta forumā nebija piedalījušās. Turklāt viņas visas startēja vienā disciplīnā.

Lilija 42,195 km garo distanci veica divās stundās, 48 minūtēs un 29 sekundēs, kas deva 97. pozīciju. Viņai ar laiku divas stundas, 54 minūtes un 38 sekundes sekoja Leila, ieņemot 114. vietu, bet Līna finiša līniju nenasniedza.

400 metru skrējieni Gunta Latiševa-Čudare sāka ļoti labi, bet finiša taisnē, kad viņa cīnijās par trešo vietu, bija jūtams spēka izsīkums. Finišu sportiste sasniedza pēc 53,08 sekundēm, kas ir Latiševas-Čudares sezonas labākais rezultāts. Diemžēl šis rezultāts negarantēja viņai vietu finālā. Sacensību protokolā viņai 45. vieta.

Plūdmales volejbolistiem ātrs olimpiskais finišs...

Latvija – Kuba 1:2 (21:23, 21:19, 9:15). Plūdmales volejbola duets Aleksandrs Samoilovs/Jānis Šmēdiņš Olimpisko spēļu (OS) turnīra otrajā spēlē piedzīvoja zaudējumu pret kubiešiem. Pirmajā setā sākumā nevienam no duetiem neizdevās iegūt pārsvaru, kas lielāks par punktu. Šmēdiņš panāca jau 18:14, kubieši gan rezultātu izlīdzināja –19:19. Mūsējie neizmantoja divas setbumbas, pie tam nonāca iedzinējos ar 21:22, turklāt Samoilovs izsita bumbu autā, neskarot pretinieku bloku – 21:23.

Otrā seta sākumā risinājās ritēja līdzīga cīņa, beigās mūsējiem bija drošs pārsvars un uzvara – 21:19.

Trešā seta sākumā Samoilovs

Samoilovam neizdodas nobloķēt kubiešu spēlētāja gremdi

un Šmēdiņš spēja pretiniekiem izrādīt nelielu pretestību, taču kubieši pakāpeniski salauza mūsējos un uzvarēja pārliecinoši – 9:15. Kubas volejbolisti šajā turnīrā pārsteidz ar savu sniegumu, jo pirmajā spēlē viņi uzvarēja arī brazīliešus Pedro Solbergu/Evandro Gonsalvesu Oliveiru.

Interesanti ir plūdmales volejbola trenera Aigara Birzuļa secinājumi par Rio turnīru. Fiksēti vairāki negaidīti zaudējumi. Birzuļa ieskatā Rio labi spēlēja tās komandas, kuņas pēdējā *Grand Slam* posmā Klāgenfurtē nepiedalījās, vai arī izstājās laikus, bet Klāgenfurtē Samoilovs/Šmēdiņš izcīnīja pirmo vietu. Šajā laikā divreiz sasniegt labu psiholoģisko fonu – pacēlumu ir ļoti grūti, un jādūmā, arī tas ir viens no iemesliem, kāpēc mūsu duetam klājas tik smagi.

Situācija bija ļoti sarežģīta...

Latvija – Brazīlija 1:2 (16:21, 22:20, 7:15). Grupas turnīrā mūsējiem bija jāaizvada vēl viena spēle – pret mājiniem Pedru un Evandru. Situācija bija sarežģīta. Samoilovs/Šmēdiņš varēja tikt otrajā, trešajā vietā, gan arī ... izkrist un teikt ardievas Olimpīdai. Kubieši ar kanadiešiem spēlēja pirmās mūsējiem, un viņu uzvara atviegloja Latvijas volejbolistu stāvokli. Tā arī notika. Vietu astotdaļfinālā garantēja kubieši Nivaldo Diass/Serhio Gonsales, kuŗi ar 2:0 (21:15, 21:18) pārspēja kanadiešus Benu Sakstonu/Čeimu Šalku, izcīnīt D grupā pirmo vietu. Tagad mūsējie brazīliešiem varēja pat zaudēt, bet ne vairāk kā četrus punktus.

Pirmajā setā mūsējie vadībā, bet no 16:15 tā arī palika uz 16 punktiem. Otrajā setā viss bija kārtībā un seta galotnē izdevās lauzt spēli, turklāt tam vajadzēja būt ļoti pamatam arī trešajam setam. Tas sākās līdzīgi, bet pēc tam, kad komandas samainījās laukuma pusēm, rezultāts auga tikai brazīliešu labā – 7:15. Tādējādi mūsu volejbolisti neiekļuva astotdaļfinālā un viņiem Olimpīadas turnīrs bija beidzies ar nepatīkamu zaudējumu – 1:2 (16:21, 22:20, 7:15). Brazīliešiem pret Latvijas pāri izdevās labas serves, kas sarežģīja uzbrukumu veidošanu. Izšķirīgās spēles norisi ietekmēja arī vējš, taču tas abām komandām bija vienāds, un Brazīlijas duets labāk spēja pielāgoties. Brazīliešu spēcijām gremdservēm pretvērā bija lielāks efekts, un mājiniem servēja daudz labāk nekā iepriekšējās divās grupas spēlēs. Spe-

ciālistu ieskatā Samoilova un Šmēdiņa izstāšanos nav izraisījis kāds dziļāks meklējams cēlonis, bet ātrais olimpiskais finišs drīzāk uzskatāms par sportisku neveiksmi. Divās svarīgās spēlēs Latvijas pāris neveiksmīgi aizvādi pirmo setu, piekāpjoties gan grupas uzvarētājiem kubiešiem, gan brazīliešiem.

Trijās apakšgrupas spēlēs Latvijas volejbolisti guva vienu uzvaru, bet tāda pat attiecība bija vēl diviem pāriem. Turpinājumā tika skaitīta trīs pāru savstarpējā tā dēvēto mazo punktu attiecība (19:21, 13:15 utt.), kas pēc šajā spēlē cīstā pārliecinošā zaudējuma visnelabvēlīgākā bija tieši Latvijas duetam. Žēl. Mēs visi cerējam uz plūdmales volejbolistu godalgu Riodežaneiro Olimpiskajās spēlēs. Tiesa, jāatzīst arī, ka izlozē mūsu volejbolistiem bija gadījies priekšsacīkstēs pati spēcīgākā grupa, tā dēvētā „nāves grupa”, kad konkurentos ir spēcīgi pretinieki.

Samoilovam Rio bija jau trešās olimpiskās spēles karjērā, jo 2008. gadā Pekinā viņš startēja kopā ar Mārtiņu Pļaviņu, bet pirms četriem gadiem Londonā – kopā ar Ruslanu Sorokinu. Šmēdiņam šis bija otrais starts Olimpīādā. Pirms četriem gadiem Londonā viņš kopā ar Pļaviņu izcīnīja bronzas medaļu.

No Plēsnieka gaidijām medaļu, bet tika augstā astotā vieta

Artūrs Plēsniņš, startējot svaru kategorijā līdz 105 kilogramiem, raušanā pacēla 181 kilogramu, kas ir viņa personīgais rekords. Savukārt grūšanā viņš tika galā tikai ar pirmo svaru 218 kilogramiem, bet 223 un 225 kilogramus nepacēla. Kopsummā – 399 kg un augstā astotā vieta.

// FOTO: LETA

„Slikti nostartēju. Visu gadu gatavojāties šim sacensībām, treniņnometnes, bet izgāzos kā veca sēta. Bijām gatavi sacensībām, gribēju vairāk nekā personīgie rekordi, bet nesanāca,” pārkāpīti izteicās Plēs-

niņš. Šoreiz arī konkurence bijusi ļoti sīva, jo startējuši sportisti, kuŗi pēdējos divos gados sacensībās īsti nav redzēti. „Par manu rezultātu – nav attaisnojumu. Rezultāts maziņš. Raušanā kaut kā saņēmos uz trešo gājienu (paceļot personīgo rekordu), bet grūšanā – nav komentāru. Treneris vairāk redzēja no malas, esot bijis spēka izsīkums. Kad uz krūtīm ņēmu, galva reiba, spieda ciet.”

Plēsniņa ieskatā labākajā gadījumā varētu 230-235 kilogramus pacelt. Tomēr viņam sacensībās traucēja pleca trauma. „Psiholoģiski nesavācos. Pa dienu vajadzēja pagulēt, bet nevarēju, domas visādas... 230 kilogramus (grūšanā) esmu gatavs celt, bet kaut kas... Nevar vārdos aprakstīt, kas notika. Latviešu valodā nav tādu vārdu.”

Savainojumu ietekmi minēja arī Plēsniņa treneris Eduards Andruškēvičs, norādot, ka sportistam ir ne tikai pleca, bet arī kājas trauma, kā arī pats nav bijis gatavs. „Traucēja plecs un kājas. Nedēļu. Fizioterapeiti palīdzēja, bet vajag pārbaudīt kājas un plecu.” Mazo savainojumu dēļ Plēsniņam pēdējās nedēļas treniņos nav bijusi maksimālā slodze, kas, iespējams, ietekmējis viņa spēka izturību. Pēc Andruškēviča teiktā, psiholoģiski sportists bijis gatavs, bet nav strādājušas kājas. „Raušanā 180 kilogrami bija minimums, bet grūšanā 230 kilogrami. Ar 225 kilogramiem būtu vieta sešniekā, kas bija mērķis. Palikām astotie. Par medaļām cīnīties būtu grūti,” sacīja treneris.

Kārts uzmet līdz finālam

Abi Latvijas kārtslēcēji – Pauls Pujāts un Mareks Ārents startēja katrs savā kvalifikācijas grupā. Pujāts ar pirmo mēģinājumu pārvarēja 5,30, 5,45 un 5,60 metrus, kas nodrošināja vietu finālā. 5,70 metri nepadevās. Ārents ar pirmo piegājieni pārlēca 5,30, arī 5,45 metrus. 5,60 metrus neizdevās pārlēkt nevienu no trim piegājieniem, tāpēc olimpiskās spēles viņam ir beigušas ar ieņemtu dalītu 16. vietu. Kvalifikācijas normu (5,75 m) nepārvarēja neviens dalībnieks.

Pauls Pujāts

Pirmajā lēcienā, Olimpisko spēļu debitants Pauls Pujāts nēpārlēca 5,50 metru atzīmi, arī otrais un trešais mēģinājums bija nesekmīgs. Iespējams, ka pie šāda rezultāta daļēji vainojams lietus. Pauls Pujāts fināla sacensībās palika 12. vietā.

(Turpināts 20. lpp.)

MATISS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

Latvijas laivu un karogu mastu
 ražošanas uzņēmums
 aicina uz sadarbību
 partneri – investoru
KAROGU MASTU ražotnes
 straujākai attīstībai

www.amberlat.lv ; www.latkods.lv
 www.facebook.com/AmberlatTechnology
 Skype: Amberlattech, tālr.: +371 27831364

Latvijas un ASV
 kopuzņēmums
BALTINAMI
 piedāvā

apsaimniekot vai pirkt
 Jūsu daudzdzīvokļu namu
 vai tā daļu Latvijā
 A. Padegs 845-462-3317 (NY)
 apadegs@optonline.net

**VESELĪBAS
 APDROŠINĀŠANA**

uz īsu vai ilgāku laiku
**LATVIJAS CIEMIŅIEM
 CEĻOTĀJIEM UZ ĀRZEMĒM**
 Zvaniet:
RESNICK & ASSOCIATES
 800-324-6520

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports, gaisa kravas** un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

• Tagad ir laiks sūtīt lietas dārzam! Traktora sūtīšana (līdz 2 m³) - \$475. Citi rīku (griezēju, motorzāģu, plāvēju, u.c.) transports sākot ar \$75. (Muitas procedūra LV papildus.)

Zvaniet: **1-888-LATVIAN**

Rakstiet: **info@lasl.com** • **www.lasl.com**

IZDEVĪGI
APDROŠINĀJUMI
 JUMS
 UN
 JŪSU
 ĢIMENEI

www.LRFA.org 215.635.4137 info@LRFA.org

SARĪKOJUMI

SARĪKOJUMI BOSTONA (MA)

21.augustā Bostonas latviešu pensionāru biedrības izbraukums uz *Tanglewood*, kur **Andris Nelsons** vadīs Bostonas simfonisko orķestri. Koncerts sākas 14:30. Autobuss atiet no Bostonas (*Park St*) 9:00, no *Riverside* stacijas (*Newton*) 9:30. Atgriezies vakarā ap 19:00. Dalības maksa Pens. biedrības locekļiem \$50, pārējiem \$75. Čeks rakstāms uz *Latvian Pensioners Association*, sūtāms Lindai Duhms, 33 Laxfield Rd, Weston MA 02493.

Automašīnas var novietot *Riverside* stacijā par maksu. Vēlams ņemt līdzi groziņus, lai ieturētu pusdienas pie *piknika* galdiņiem. Info: Linda, tālr.: 781-697-7716.

DENVERA (CO)

Kolorado Latviešu kultūras centrs (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226), tālr.: 303-986-5337 vai 303-913-8081. **Piekt-dienās** 19:00 tiekas latviešu deju grupa, 20:30 notiek koņa mēģinājums.

FILADELFIJA (PA)

Filadelfijas Brīvo Latviešu biedrība (531 North 7th Str, Philadelphia PA 19123).

26.augustā 20:00 bāra telpās Dziesmu vakars **IMANTADI-MANTA&DRAUGI – Imanta Nigale un Katrīna Dimanta**. Ieeja par ziedojumiem. Viegls uzkodas pie letes un galdiņiem uzveduma laikā. Darbosies bārs. Visi laipni aicināti, īpaši jaunieši!

PĒRK

Latviešu uzņēmums pērk meža un zemes īpašumus par augstām cenām, izskatīs visus piedāvājumus, pērk cirmsas, apmaksā tūlītēja.
 Tālr.: 25637120

KANADA

Kanadas latviešu centrs Toronto.
24.augustā sezonas pēdējais **BBQ**. Kokteiļu stunda 17:30. Vakariņās 18:00 – 19:00 uz iesma cepts sivēns.

11.septembrī 11:30 Kapu svētku azaids. Pieteikties pa tālr.: 416-759-4900.

17.septembrī 8:30-13:00 **utenis/ mantu jorka**.

NUJORKA

21.augustā 19:00 *Merkin* koncertzālē amerikāņu kamerkoris *The Crossing* atskaņos ievērojamās latviešu komponistes **Santas Ratnieces** opusu "Response to *Buxtehude's Membra Jesu Nostrī*" diriģenta **Donald Nally** vadībā. Koncerts notiks *Mostly Mozart* ietvaros. Biļetes, sākot ar \$30. Info: www.MostlyMozart.org tālr.: 212-721-6500.

17.septembrī 15:00 DV namā (115 W 183 Str, Bronx NY 10453) visi laipni aicināti uz DV Apvienības Ņujorkā sezonas atklāšanas pasākumu! Improvizējošās kamer-mūzikas koncertā skanēs **Ādolfa Skultes, Emīla Melngaiļa, Aleksandra Okolo-Kulaka, Oskara Stroka, Viktora Rītova, Ilonas Kudiņas** un citu pasaules komponistu mūzika. Izpildītājmākslinieki **Ilona Kudiņa** (flauta), **Aleksandrs Vasins** (akordeons un klavieres), **Līga Balode** (dziesmu tekstu lasījums). Iejas maksa pret ziedojumiem, sākot ar \$15. Bērniem līdz 16 gadiem par brīvu.

PRIEDAINE (NJ)

27.augustā **Priedaines pikniks** un **Zaļumballe**, kuŗa veltīta Ņudžersijas Latviešu biedrības 66. dzimšanas dienai! Mūs iepriecinās Liepājas māksliniece **Agnese Kuplēna**. Par latvisko deju mūziku rūpēsies didžejs **Andris Litavnieks** no Latvijas. Sadziedāsimies kopīgās latvju šlagerdziesmās ar akordeonistu **Jāni Studentu**. Laipni aicināti biedri, draugi, labvēļi un apsveicēji! Pasākumā piedalās arī sporta kopa "Kursa". Ieeja pret ziedojumiem. Lūdzam ņemt līdzi *piknika* groziņus. Info: www.priedaine.com.

10.septembrī 14:00 Ņudžersijas Latviešu biedrība „**Priedaine**” aicina apkārtnes latviešus un draugus baudīt **Losandželosas latviešu mākslinieku populārās mūzikas koncertu/ multimediju uzvedumu „Te nu mēs esam”!** Ieejas maksa \$30. Info: www.priedaine.com un www.facebook.com/tenumesesam/

SIETLA (WA)

Sietlas latv. sab. centrs (11710 3rd Ave NE, Seattle WA 98125), www.seattlalatviancenter.com

3.-5.septembrī Mežu dienas Rietumkrasta Latviešu izglītības centrā.

10. septembrī 11:30 golfa sacīkstes *Jackson Park* golfa klubā. Vakariņās 18:00 Latviešu centrā. Dalības maksa ar pusdienām \$100. Lūdzu pieteikties un samaksāt līdz 22.augustam. Info: zvanīt Ed Leitim – 425-369-0401, vai Rolandam Abermanim- 425-398-9145.

14. septembrī 7:30 teātra viesizrāde no Latvijas „**Kauja četrās sienās**”.

ST. PĒTERSBURGA (FL)

St. Pētersburgas Latviešu biedrības nams (1705 9th Ave N, St.Petersburg FL 33713).

Bibliotēka pārtrauc savu darbību un grāmatu ziedojumus

vairs nepieņem. Par vēlmi izņemt grāmatas lasīšanai, lūdzu, zvanīt **Mārai Prāvs**, tālr.: 727-851-9414.

1. septembrī 10:00 Biedrības valdes sēde.

TĒRVETE

Valdes sēdes – katru ceturtdienu 19:00 Centrā. Info: 514-992-9700.

20.augustā 11:00 Montreālas Trīsvienības *pikniks*.

7:30 folklores **Julgī Staltes** koncerts.

VILLAMSTOVNA (MA)

Williamstown Theatre (1000 Main Str, Williamstown MA 01267), Info: www.wtfestival.org, tālr.: 413-597-3400.

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja **Una Veilande** tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com

Katru otrdienu 20:00 koņa mēģinājums

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trīdas dr.:** (58 Irving St, Brookline, MA 02445). Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonastrimdasdraudz@gmail.com. Māc.Juris Cālītis. Māc.pers.tālr.: 617-584-4535. **Dievk. notiek 10:00.**

• **Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr.:** (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820; E-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/Cikagas-Cianas-draudze-255043897965234. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr.birojā: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, E-pasts: puidza@yahoo.com

• **Denveras latv. ev. lut. dr.:** (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). **Dievk. notiek svētdienās 9:30.** Pēc dievk. sadraudzība. **Trešdienās** 17:00 Bībeles stundas. **Trešdienās** 15:00 – 17:00 un **ceturtdienās** 9:00 – 13:00 mācītāja pieņemšanas stundas. Māc. H. Godiņa tālr.: 720-484-9857.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.:** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Māc. Biruta Puiķe *Wilson*. **28.augustā** dievk. ar dievg.

• **Dienvidfloridas latv. ev. lut. dr.:** *Shepherd of the Coast Luth. Church* (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL). Info: Ilze Folkmane *Gibbs*, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050. **Dievk. notiek 14:00.** Pēc dievk. visi lūgti pie kafijas galda!

• **Dienvidkalifornijas latv. ev. lut. dr.:** baznīca (1927 Riverside Ave, Los Angeles CA 90039). **28.augustā** 11:00 dievk. Māc. Aivars Ozoliņš.

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.:** *Unitarian Congregational Parish of Norton* (2 W Main St, Norton, MA 02766). **Svētdienās 11:00 dievk. ar dievg.** Kalpo mācītājs Dr. Jānis Keggi, dr. sekretāre Zigrīda Kručkova, tālr.: 617-323-0615.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.:** (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. **Dievk. notiek 10:00.** Māc. Ieva Dzēlģalvis.

21.augustā 11:00 Kapu svētki *Montrose* kapsētā un 12:00 *Glenwood* kapsētā.

(*Turpināts 19. lpp.*)

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

28.augustā dievk. brīvā dabā ar Sv.vak. Seko pusgada informācijas sapulce. **Pikniks. Dievk. notiek 11:00. 4.septembrī dievk. nenotiks. 11.septembrī** dievk. ar Sv.vak.

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.:** (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49996). **Dievk. notiek 10:00.** Māc. A.Graham. Pēc dievk. kafijas galds. **21.augustā** Kapu svētku dievk. *Riverside* kapsētā. **28.augustā** dievk. ar dievg.

• **Klīvlāndes Apvienotā latv. ev. lut. dr.:** (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107). **Baptistu dr. dievk. notiek svētdienās 14:30. Bībeles stundas notiek 10:00** katra mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā.

• **Lankastera: Mt. Calvary Lutheran Church** (308 East Petersburg Rd, Lititz Lancaster, PA 17543). Māc. Dr. Ruta S. Ziedone (PO Box 380, Henryville PA 18332), mob. tālr.: 570-460-5375, e-pasts: silver11@ptd.net un emer. māc. Dr. Arvids Ziedonis (529 Linden Place, Cresco PA 18326-7248), tālr.: 570-629-6349, e-pasts: ziedonis@ptd.net

• **Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.:** (3300 C St, Lincoln NE 68510). Māc. Gija Galiņa, tālr.: 402-475-8106. Dr.pr. Kārlis Indriksons, tālr.: 402-438-3036. **Dievk. notiek 1.un 4.svētdienā 10:00. 2.svētdienā dievk. angļu val.** Pensionāru saiets katrā otrajā ceturtdienā.

• **Mančesteras latv. ev. lut. dr.:** (21 Garden St, Manchester, CT 06040). Dr.pr. Astra Vilinskis, tālr.: 413-568-9062. **20.augustā** 11:00 Kapu svētku dievk. Mančesteras Austrumu kapsētā. Māc. Biruta Puiķe-Wilson. Sekos maltīte un ciemošanās ar māc. Birutu baznīcas lejas zālē. Lietus gadījumā dievk. notiks dr.baznīcā.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.:** (1853 N 75th St, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Archibiskape Lauma Zušēvica, tālr.: 414-421-3934, e-pasts: pastorlauma@gmail.com. Dr. pr. Sandra Kalve, tālr.: 414-258-8070. **Dievk. notiek svētdienās 10:00.**

• **Mineapoles – St. Paulas latv. ev.lut.dr.:** (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407). **Dievk. notiek 10:00.** Pēc dievk. sadraudzība. **21.augustā** dievk. ar Sv.vak. Māc. Gija Galiņa. **28.augustā** Kapu svētku dievk. *Crystal Lake* kapsētā (3816 Penn Ave N, Minneapolis MN 55412). **4.septembrī** dievk. **11.septembrī** 11:00 brīvdabas svētki ar bērnu uzrunu, bērnu svētki un *pikniks* groziņu veidā kopā ar Latviešu skolu. *Moir Park "Shelter 1"* (10320 Morgan Ave S, Bloomington). Mācītājs Dāgs līdz 26.augustam būs Latvijā. Sazināties var pa mob.telefonu: 371-2-629-9778, e-pasts: dagdemandt@hotmail.com

• **Montrealas latv. Trīsvienības ev. lut. dr.:** *Trinity Latvian Church* (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. Dievk. vada dr. pr. Jānis Mateus, tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org. **Dievk. notiek 14:00. Mācītāja vieta vakanta!**

• **Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** Draudzes dievnams (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ). Māc. Ieva Pušmucāne-

Kineyko, tālr.: 908-638-1101, e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com **28.augustā** 13:30 dievk. ar dievg.

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers NY).

St. Andrew Lutheran Church (335 Reynolds Ave, Parsippany NJ).

Salas bazn. (4Riga Ln, Melville NY).

Priedaine (1017 state rte 33, Freehold NJ).

St. Stephen Lutheran Church (873 Dewitt Str, Syracuse NY).

Katskiļu nometne (231 Greenhill Rd, Elka Park NY).

21.augustā 10:00 Jonkeru bazn. dievk. Māc. Saivars.

10:30 Salas bazn. dievk. Māc. Saliņš.

• **Ročesteras ev. lut. Krusta dr.:** *Atonement Lutheran Church* (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14450). **11.septembrī** 14:00 dievk. ar dievg. Diakone Linda Sniedze-Taggart.

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.:** (128 N Elm Str, Saginava, MI). Māc. Roberts Franklins. Dr.sekretāre Vija Arins, e-pasts: vija-arins@yahoo.com **21.augustā** 13:00 dievk. Māc. Franklins. Pēc dievk. Pilnsapulce un kafija.

• **San Diego latv. ev. lut. dr.:** *Ascension Lutheran Church* (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīns, tālr.: 858-598-5451, e-pasts: jlegzdins@san.rr.com. Māc. Mārtiņš Rubenis.

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** *Christ Lutheran* bazn (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119). **Dievk. notiek katrā mēneša 3. svētdienā 14:00.** Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Māc. A. Kalniņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.:** (11710 3rd Ave N E Seattle, WA 98125). **Dievk. notiek 10:30.** Prāv. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600, e-pasts: cilnis@earthlink.net. Info: www.seattlelatvianchurch.org **21.augustā** Kapu svētku dievk. *Washelli* kapsētā. **27. augustā** 17:00 Kapu svētki Takomā, *New Tacoma* kapsētā.

• **Skenktedijas latv. ev. lut. dr.:** *Trinity Lutheran Church* (35 Furman St, Schenectady NY 12308). **21.augustā** 14:00 dievk., dz.grām. Diakone L.Sniedze-Taggart.

• **St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.:** **Dievk. notiek 14:00** *Mūsu Pestītāja (Our Savior)* bazn. (301 – 58th Street S, St. Petersburg, FL 33707). **Bībeles stundas notiek Biedrības namā 11:00.** Māc. Aivars Pelds, tālr.: 727-368-0935. Dr. pr. Aija Norbergs, tālr.: 727-367-6001. **Katras 1. svētdienas dievk. notiek Biedrības namā plkst. 14:00. 21.augustā** Bībeles stunda. **28.augustā** Bībeles stunda. **4.septembrī** Bībeles stunda. **11.septembrī** Bībeles stunda.

• **Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.:** (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, e-pasts: baznica@bellnet.ca. Māc. Dr. Anita Gaide, tālr.: 905-477-7042, e-pasts: aigaide@yahoo.com. Diakone Aina Avotiņa, tālr.: 416-920-8491, e-pasts: avotinsa@aol.com. Dr. pr. Kārlis A. Jansons, tālr.: 905-338-5613, e-pasts: kjan27@gmail.com. Pr.vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom.pr. Maija Sukse, tālr.: 416-221-4309, e-pasts: sukse@sympatico.ca

Pēc grūtām ciešanām no mums šķirusies

NORA INGRĪDA MOOLENKAMP, dzim. KALĒJA

Dzimusi 1957. gada 4. aprīlī,
mirusi 2016. gada 4. jūlijā

*Dievs bij` devis, Dievs ir ņēmis,
To Tēva prāts tā bija lēmis,
Ka ziedos salnāi bija krist...*

Par viņu sēro
VĪRS VALTERS, MEITA TĀLIJA
VECĀKI, MĀSA, BRĀLIS
UN BRĀĻA MEITA, RADI
UN DRAUGI

Dieva mierā aizgājis

ALFRĒDS ZVEJNIEKS

Dzimis 1923. gada 20. janvārī Ventspilī,
miris 2016. gada 19. jūlijā Mentor, Ohio

*Cilvēka mūžs ir līdzīgs koklei,
Pārtrūkst stīga, un viss ir kluss...
/Ā.Elksne/*

Viņu piemiņā paturēs
ANNA, ANDRIS, KRISTĪNA UN ERIKA

Mūžībā aizgājis mans mīlais vīrs, mūsu brālis un radnieks

LEONĪDS ŽAGARS

Dzimis 1933. gada 23. aprīlī Rīgā, Latvijā,
miris 2016. gada 11. jūnijā Sietlā, Vašingtonā

Mīlestība nebeidzas...

Sēro
SIEVA INTA, MĀSAS RITA AR VĪRU UN INĀRA AR VĪRU
RADINIEKS ROBERTS PELSIS AR ĢIMENI, RADINIEKI LATVIJĀ

ANDRIS G. BALTMANIS

Dzimis 1947. gada 31. maijā, Stteten, Vācijā,
miris 2016. gada 3. jūnijā, Čikāgā, ASV

*Manam tēvam
Saulīte mīļā
Ved mani mājās
Tur kur saldas magonītes zied
Vēsmaņas pūš
Bērniņi dzied
Tu, kā mīlestības siltums
Mūs paspied.
/D. Baltmanis/*

Mīlestībā skumst
sieva VĒSMA
meita KATRĪNA
dēls DAINIS
dēls ALEKSIS

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.:** Draudzes nams (400 Hurlley Ave, Rockville, MD 20850-3121), tālr.: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@verizon.net. Info: www.dcdraudze.org Mācītāja prāv. Anita Vārsberga Pāža, mob.tālr.: 301-302-3270, e-pasts: macanitavp@gmail.com, dr. pr. Jānis Vītols, tālr.: 703-264-0089. **Svētdienās: 9:15** Latviešu skola.

10:00 Zaķīši. **Dievk. notiek 10:00.** Kafijas galds. Grāmatu galds. **21.augustā** Kapu svētku dievk. *Rock Creek* kapsētā. **Dievk. Rokvillē nenotiek. 28.augustā** Sv. vak. dievk. **31.augustā** 19:30 Padomes sēde. **4.septembrī** dievk. • **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.:** *Ebenezer Lut. Church* (96 Oak St, Willimantic, CT). dr. pr. Vija Bachmuts, tālr.: 860-644-3268.

• **Ziemeļkalifornijas latv. ev.lut. dr.:** (425 Hoffman Ave, San Francisco).

Lūgums sūtīt SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas uz e-pastu: rasma@laiks.us, vēlākais – SVĒTDIENĀS! Kārtējam avīzes numuram ziņas uz redakciju tiek nosūtītas PIRMDIENĀS.

RIODEŽANEIRO 31. OLIMPISKAJĀS SPĒLĒS

(Turpināts no 17. lpp.)

Iļjins cīnījās B finālā

Kanoe airētājs **Dagnis Iļjins** nekvalificējās 1000 metru distancēs A finālam, 16. augustā viņš startēja B finālā, kurā notika cīņa par sesto vietu.

// FOTO: Reuters/Scanpix

Priekšsacīkstēs Iļjins startēja pirmajā braucienā. Distances pirmajā daļā pēc 250 metriem Dagnis ierindojās piektajā pozīcijā, un arī turpinājumā viņš šo pozīciju saglabāja, bet viņš diezgan ievērojami atpalika no līdera. Finišā viņš spēja apsteigt vēl vienu sportistu un pakāpās uz ceturto vietu. Pēc tam savā pusfināla braucienā Iļjins 250 metru atzīmē ierindojās priekšpēdējā, septītajā vietā, bet distances vidū viņš bija jau tuvu sestajai pozīcijai. Nākamajā kontrolpunktā viņš jau bija apsteidzis savu tuvāko konkurentu, un finišā viņš iebruca sestajā vietā, nekvalificējoties A finālam.

Intervijā Latvijas Radio Iļjins sacīja, ka sacensībās iznākusi nesaprašanās – paši sportisti nav zinājuši, ka kvalifikācijas braucienā ātrākais automātiski tiks finālā, bet visi dalībnieki iekļūs pusfinālā. Ja tas būtu zināts, Dagnis nebūtu pieļāvis taktisku kļūdu un pietāpījis spēkus pusfinālam. Taču viņš ir priecīgs, ka ticis B finālā. Brauciens bijis ļoti grūts. “Kanāla finiša daļa ļoti sekla, ūdens sāļš, kā jau slēgtā lagūnā.” Radies priekšstats, ka sportistiem laivas bija jālēnas, tikai Brazīlijas sportista sniegumā varēja manīt, ka viņa tehnika ir piemērota šim ūdenim.

Ribakova labo Latvijas rekordu

Neviens Latvijas peldētājs nebija izpildījis olimpisko normatīvu, tāpēc mums pienācās tikai divas vietas solidaritātes kvotas ietvaros, un uz Riodežaneiro tika sūtīti Aļona Ribakova un Uvis Kalniņš.

Uvis Kalniņš, kurš Olimpiskajās spēlēs debitēja pirms četriem gadiem Londonā, Rio startēja 200 m kompleksajā peldējumā. 27 dalībnieku konkurencē Uvis sasniegta rezultātu 2:02.34, neiekļūstot pusfinālā. Kopvērtējumā viņam 24. vieta.

Aļona Ribakova 200 m distancē brašā veica 2:30,82 minūtēs, kas ir jauns valsts rekords. Arī iepriekšējais rekords piederēja viņai, un Ribakova to uzlaboja par 1,98 sekundēm. Tomēr ar to nepietika, lai iekļūtu pusfinālā. 29 dalībnieku konkurencē Aļonai 27. vieta. No priekšsacīkšu uzvarētājas dānietes Rikes Molleres Pedersenas Ribakova atpalika 8,10 sekundes.

Abi džudisti zaudē pirmajā cīņā

Džudistam **Jevgeņijam Borodavko** (svara kategorijā līdz 100 kg) izloze nebija veiksmīga. Jau pirmajā cīņā nācās spēkoties ar pasaules čempionu japāņi Hagu Rjunosiki. Titulētais pretinieks uzvarēja divarpus minūtēs. Pēc abpusēji piesardzīga cīņas sākuma Japānas džudistam izdevās metiens, kas tiesneša vērtējumā bija tīras uzvaras jeb *ippon* vērtē.

Artūrs Ņikiforenko startēja svara kategorijā virs 100 kilogramiem un pirmajā kārtā tikās ar Azerbaidžānas sportistu Ušangi Kukauri. Pretinieks guva punktus ar *yoko* un *waza-ari*, kamēr Ņikiforenko saņēma brīdinājumu par pasivitāti. Nobeigumā Azerbaidžānas cīkstonis guva uzvaru ar *ippon* paņēmieni.

Stenda šaušanā – augstā 14. vieta

Dainis Upelnieks bija viens no pēdējiem, kurš saņēma olimpisko ceļazīmi ar rīkotāju īpašo ielūgumu. Upelnieku ģimenē ir spēcīgas mednieku tradīcijas, kas viņam ietekmēja sporta veida izvēli, un dzimta jau trešajā paaudzē nodarbojas ar šaušanu.

Pirmajās trīs sesijās Latvijas šāvējs pieļāva piecas kļūdas, kas pēc pirmās dienas deva 70 punktus un 15. pozīciju. Nākamajā dienā atlikušajās divās sesijās Dainis nesašāva tikai vienu no 50 mērķiem, kas ļāva pacelties uz 14. vietu. Īpaši sekmīga viņam bija pēdējā kārtā, kur Upelnieks sašāva visus 25 mērķus.

Latvijas stenda šāvēju Daini Upelnieku olimpiskajā debijā Rio pārsteidzis negaidīti lielais līdzjutēju skaits un dažu atbalstītāju uzvedība, kas neesot bijusi saskaņā ar pieņemtajām normām, sarunā ar Latvijas žurnālistiem pēc pirmās sacensību dienas teica sportists. “Parasti kvalifikācijā nav tādu ovāciju, bet te bija daži nekorrekti atbalstītāji. Gandrīz pēc katra trāpījuma te ir ovācijas savējiem, bet tā nedrīkstētu būt. Laikam nav viņi ļoti labi instruēti. Parasti tikai serijs beigās ir ovācijas,” skaidro Upelnieks.

Ketijas Birzules debija

Birzule ir ne tikai jaunākā Latvijas delegācijas sportiste, bet arī jaunākā burātāja RS:X klasē.

// FOTO: REUTERS/Scanpix

Otra jaunākā ir 19 gadus vecā Jelputina, kamērvecākā dalībniece ir 40 gadus vecā grieķiete Angelika Skarlatu.

Birzule pirmajā un otrajā braucienā finišēja 24. vietā, bet trešajā braucienā neiekļāvās laika limitā. Pēc pirmās dienas Latvijas burātāja ierindojās 24. pozīcijā. Savukārt otrajā dienā Ketija ieņēma 21., 25. un 26. vietu, kopvērtējumā atkāpjoties uz 25. pozīciju. Tikmēr ceturtdien notikušajos braucienos viņa ieņēma 24., 25. un 23. vietu, saglabājot 25. pozīciju. Desmitajā braucienā Birzule ieņēma 19. vietu, kas bija viņas visaugstākā izcīnītā pozīcija olimpiskajās spēlēs. 11. braucienā viņa finišēja 21., bet savā pēdējā braucienā – 23. vietā. Kopvērtējumā Ketija Birzule ierindojās 24. vietā.

Kaut pirms burāšanas sacensībām tika runāts par lielu piesārņojumu, Birzule visu uztvērusi mierīgi. “Redzējam daudz peldošas miskastes, bet nebija tik traki – arī es vienu dienu izkritu no laivas. Jutos ļoti piekususi, bet ļoti apmierināta,” savas emocijas neslēpa 17 gadus vecā sportiste. 10., 11. un 12. brauciena gaitā akvatorijā bijuši ļoti lieli viļņi un mazs vējš. “Sākumā biju nobijusies no viļņiem – daudz vajadzēja strādāt ar kājām.”

Ketijai šī bija pirmā olimpiskā pieredze, taču ļoti nodrīga. Viņa redzējusi pasaules līderes sev priekšā, varējusi vērot viņu emocijas, kā viņas noskaņojas startam – tas devis ļoti daudz. “Tā ir pieredze ļoti daudz dažādos veidos,” tā uzskata jaunā sportiste.

Jānis Lūsis: Latvijas šķēpmetējiem jāspēj realizēt savs potenciāls olimpiādā

“Potenciāls jau mums ir,” tā par Latvijas šķēpmetējiem telefonintervijā Latvijas Radio teica Šķēpmešanas leģenda Jānis Lūsis. Svarīgākais gan esot šo potenciālu realizēt olimpisko spēļu laikā.

Olimpiskajās spēlēs ir jābūt gatavam sasniegt personīgos rezultātus. “Tad var cerēt uz panākumiem,” sacīja leģendārais šķēpmetējs. Rezultāti ir atkarīgi no tā, kā ir noticis sagatavošanās process, vai tiešām uzmanība tika veltīta sezonas galvenajam startam – olimpiskajam spēlēm, nevis tērēta lieka enerģija starptautiskajās vai komercsacensībās.

Lūsis gaidīja Madaras Palameikas startu, uzskatot, ka viņa ir viena no šīs sezonas labākajām pasaules šķēpmetējām: “Viņa sezonu ir sākusī ļoti labā līmenī. Ja viņa šo līmeni parādīs olimpisko spēļu laikā, tad ir cerības uz medaļām.” Savukārt šķēpmetēju Sintu Ozoliņu viņš raksturoja kā sportisti ar potenciālu, kurai pagaidām nav bijuši augsti rezultāti.

Jānis Lūsis šogad deva padomus arī septiņcīņas atlētei Laurai Ikaunieci-Admīdīnai, kurā olimpiskajās spēlēs Rio jau izcīnījusi ceturto vietu. “Man ir liels prieks, ka Laura pēdējā laikā uzlabojusi rezultātus šķēpmešanā, un tas dod viņai iespēju pacelties augstā līmenī starp septiņcīņniecēm,” sacīja mūsu šķēpmešanas leģenda.

Olimpiskās zelta medaļas satur tikai vienu procentu zelta

Zelta piejaukums olimpiskajās medaļās pēdējos gados ir samazinājies līdz 1,34 procentiem. Zelta procenta samazinājums skaidrojams ar pieaugošajām zelta cenām pasaules tirgos, kas sasniegušas aptuveni 1895 dolarus par unci (1675,51 eiro par 28,34 gramiem), atklājis zelta brokeru uzņēmums *Dillon Gage*.

Pie pašreizējām zelta cenām tīra zelta medaļa, kurā sver 400 gramus, izmaksātu aptuveni 25 000 ASV dolaru (22 104 eiro), tas nozīmē, ka kopējās zelta medaļu izmaksas būtu aptuveni 50 miljoni dolaru (aptuveni 44 miljoni eiro).

“Pēdējā reize, kad olimpiskajās spēlēs tika pasniegtas tīras zelta medaļas, bija tālajā 1912. gadā, kad par vasaras olimpisko spēļu mājvietu tika izraudzīta Zviedrija. Tīras zelta medaļas pirmo reizi izsniedza 1904. gadā Sentluisas Olimpiskajās spēlēs,” atklāj brokeru kompanija. 2012. gada Londonas Olimpisko spēļu zelta medaļa sastāvēja no 92,5 procentiem sudraba, 1,34 procentiem zelta un 6,16 procentiem vara. Savukārt sudraba godalgām zelta saturs ir aizstāts ar lielāku daudzumu vara. Kas attiecas uz bronzas godalgām, tad to sastāvā 97 procenti ir varš, 2,5 procenti cinks, bet 0,5 procenti ir alva. Par Riodežaneiro Olimpisko spēļu medaļām, esam stāstījuši tieši dizaina aspektā, jo šajās medaļās uzvaras dieve Nike ieguvusi apaļīgākas formas.”

OLIMPISKĀ MOZAĪKA

• Par medaļām Riodežaneiro līdz 21. augustam cīnījās vairāk nekā 10 500 sportistu, kuri sadalīja 306 godalgu komplektus 28 sporta veidos.

• Drošība Riodežaneiro ir augstākajā līmenī. Nemitīgi debesis vērojami helikopteri un uz ielām redzami policisti. Par drošības pasākumiem olimpisko spēļu laikā rūpējās aptuveni 80 tūkstoši drošības nodrošināšanai snieguši tādi sarīkojumi kā Pasaules kauss futbolā un militārās spēles.

• **Rebeka Kocha** septembrī uzsāks mācības 12. klasē, bet brīvlaikā viņa kļuvusi par vienu no skaļākajiem Latvijas sporta atklājumiem – 18 gadus vecā sportiste savā debijā Rio Olimpiskajās spēlēs izcīnīja augsto ceturto vietu. Jau nākamajā dienā pēc ceturttās vietas Kocha devusies uz treniņu, un turpina trenēties pēc savas olimpiskās debijas.

• Latviešu smaļotāja zem Turcijas karoga Rio Olimpiskajās spēlēs **Lāsmāi Liepai** sirds vairs nesāp. Bet tik un tā viņa iesildoties mugurā velk Latvijas izlases kreklu un klausās “Prāta vētras” dziesmas. Lāsma smaļošana 200 metru distancē finišēja 18. vietā, nesašāvot finālu. Viņa bija pirmā smaļotāja, kas startēja olimpiskajās spēlēs zem Turcijas karoga. “Šobrīd man sirds vairs nesāp,” sacīja sportiste. Taču izšķiršanās solis nav bijis viegls. Lielā sporta sistēma viņai nav ticējusi, viņa nekad nav tikusi iekšā Latvijas olimpiskajā vienībā.

• Austrālijas vīriešu basketbola treneris ir latvietis **Andrejs Lēmanis**. Viņa ģimene uz Austrāliju izceļoja 1951. gadā.

• Vasaras olimpisko spēļu starplaikā Rio par sevi atgādina pēc diviem gadiem gaidāmo **Ziemas olimpisko spēļu** rīkotāji no Dienvidkorejas. Viņiem ar trampīnlēkšanas virtuālās simulācijas palīdzību izdevies pārsteigt arī olimpiskās kustības vadītāju. “Tas ir ļoti iespaidīgi, redzot šīs augsto tehnoloģiju un virtuālās realitātes rotaļietas. Tomēr galu galā olimpiskajās spēlēs un dzīvē kopumā viss tomēr pirmkārt ir atkarīgs no cilvēkiem,” sacīja Starptautiskās Olimpiskās komitejas prezidents Tomass Bachs.

• Medaļas izcīnījuši mūsu kaimiņi – lietuvieši un igauņi. Abi – akadēmiskajā airēšanā. Lietuvai pārairu divniekā vīriešiem un sievietēm – attiecīgi sudrabs un bronza. Igaunijai – pārairu četniekā – bronza. Lietuvai vēl viena bronzas medaļa svarcelšanā.

• Riodežaneiro olimpisko spēļu čempions 100 m tauriņstilā **Džozefs Skūlings** (Singapūra) par šo zeltu saņēms 1 miljonu Singapūras dolaru jeb apmēram 665 646 eiro. Pasaules peldēšanas leģenda Maikls Felps izcīnījis 25 olimpiskos zeltus, ASV par katru piešķir 25 tūkstošus dolaru pirms nodokļu nomaksas (apmēram 22 405 eiro), līdz ar to par visiem zeltiem Felps kopumā nopelnījis aptuveni 492 919 eiro.

• Olimpiskajā parkā no trosēm turpat pie basketbola arēnas nokritusi tā saucamā *spidercam* televīzijas kamera, kas filmē skatus no augšas. Sociālajos tīklos publicēti video, kurā redzamas, kā divas šokētas un ievainotas sievietes sēž pie nokritušās kameras. Savukārt vēl viena sieviete nogādāta mediķu parūpē, taču kopumā cilvēki nav guvuši nopietnas traumas.

Sporta ziņas sakopojis
P. KARLSONS